

Ađami Bađırlı
(Bađırov Ađami Ađa ođlu)

Zuhunmuniş hi...
Duhunmuniş hi...

Bakı-2011

Redaktor: Şahməmməd Dağlaroğlu
Texniki redaktor: Hüseyn Bağırılı
Rəssam: Nübar Bağırılı
Kompüter dizaynı: Nilufər Bağırılı
Kompüter yığıcısı: Mahirə Xudaverdiyeva

Bu kitab Ağami Bağırılının çapdan çıxmış ikinci kitabıdır.

Tat dilinin şirinliyi və zənginliyi kitabdakı hər bir qələm nümunəsində diqqəti çəkməkdədir. Müəllif bu dilə olan bağlılığını hər bir şer parçasında göstərməyə çalışmış və buna nail ola bilmişdir.

Kitab azsaylı xalqların tarixi və mədəniyyəti ilə maraqlanan mütəxəssislər üçün də gözəl mənbə sayıla bilər.

QRIF qoymaq _____

Ağami Bağırılı

Keçmişin dəyərini gələcək bilir

Lahıclar Azərbaycanda yaşayan etnik qruplardan biridir. Məlum olduğu kimi, tarixən etnik qrupların təmsilçiləri uluların, ata-babalarının əmanət qoyduqları adət-ənənələri, dili, mədəniyyəti qorumağa can atmışlar.

Lahıcların ünsiyyət saxladıqları tat dili qədim tarixi kökə və zəngin koloritə malikdir. Bu dildə hər cür folklor nümunələrinin mövcudluğu sübut edir ki, bu dildə danışanlar dildən yalnız ünsiyyət üçün deyil, arzu və istəklərini, eləcə də düşünmək və yaratmaq qabiliyyətlərini də bürüzə vermişlər.

Anaların, nənələrin bu dildə səsləndirdikləri laylaların, bayatıların, oxuduqları nəğmələrin, ataların, babaların söylədikləri müdrik kəlamların, zərbi məsəllərin bu günə qədər gəlib çatması təsdiq edir ki, xalqlar həmişə dillərini yaşatmağa səy göstərmişlər. Bu işdə başlıca rolu söz yox ki, folklor və ona münasibət oynayır.

Azsayılı xalqlara, etnik qruplara göstərilən dövlət qayğısının bariz nümunəsidir ki, son vaxtlar öz ana dilində yazmaq, yaratmaq həvəsi söz-sənət adamlarımızı bu işə şövq etmişdir.

Dil açandan ailədə tat dilinin danışq dili olduğunu bilən, bu dili mükəmməl danışan və qəlbdən sevən Ağami Bağırılı (Bağırov Ağami Ağa oğlu) fikir və düşüncələrini bədii formada qələmə almaqla bu dilin bilicilərinə gözəl bir hədiyyə hazırlamışdır.

Bu dildə danışanlar və başa düşənlər bir oxucu kimi müəllifin qələmə aldığı bu nümunələri oxumaqla bu dili bildiklərinə sevinəcək, bu dili yaşatmağa can atanlara borclu olduqlarını duyacaqlar.

A.Bağırovun istər Azərbaycan, istərsə də tat dilində yazdığı şer nümunələri yaşamağa və düşündürməyə qadirdir. Bu haqda ən düzgün qiyməti oxucu verəcəkdir.

Onu da qeyd etmək yerinə düşər ki, bu kitabın çapa verilməsi müəllifin öz doğma ana dilinə olan sevgi və bağlılıqdan irəli gəlmişdir. Bu dildə ilk kitabını çap etdirən müəllifin oxucuya çatdırılması hələ çox əsərləri vardır. Təssəüf ki, maliyyə imkansızlığı həmişə olduğu kimi, bu halda da şairin geniş arzuları dar çərçivəyə salaraq əlyazmalarının böyük bir hissəsini vaxt gözləməyə məhkum etmişdir.

Onu da deyim ki, bu kiçik kitab böyük sevginin məhsulu olmaqla bu dili bilənlərin sevə-sevə oxuyacağı bir kitab olacaqdır. Keçmişini yaşadanlara ən dəyərli qiyməti gələcək verəcəkdir.

Şahməmməd Dağlaroğlu,
şair, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü.

San nşum ve zuhunmun...

ÖHON XIŞG BƏBİRAN

Gilə-gilə umoran ö,
Bəsinə küh, əçim çişmə.
Suxdan-suxdan bigəşdan ö,
Ye maralış munde təşnə-
Öhon xişg bəbiran...

Qartal vaxıst ətəppe küh,
Be ö umo bıdərəhon.
Dəstə-dəstə, süri-süri,
Firmo heyvun bədərəhon-
Öhon xişg bəbiran...

Bə kinor rah ye çinoriş,
Hə bısər pö mırde rafde.
Gılxışona ye numi hi,
Bülbülhon par küfde rafde-
Öhon xişg bəbiran...

Bəhiç cöyi həyot nısti,
Suxde rafde ətəşneyi.
Hiç büruniş naborıstan,
Ösız munde hər çişmeyi...
Öhon xişg bəbiran...

Öhon kəmi busoxtənınd,
Hər çiyi həroy vəyıfde.
Damcihoniş baburıran,
Hər çiyi siyəh dəyıfde-
Öhon xişg bəbiran...

Nısdı diyə şurşurahon,
Hə sanq munde bərukara.

Ay insonhon, ödüminhon,
Be ənin dərd sozind çora-
Öhon xişg bəbiran...

NƏBİRUM

Bafanbirum vese afto dəröman,
Vese afto nür poysozum həmişə.
Səböh-səböh dinyoh boşı rıprışın,
Əbın külə işnə boşı bənövşə-
nəbirum.

Bafanbirum qala boşım bəsər küh,
Torixhona man bısəsi güş dörüm.
Çanto-çanto pəhlivona, mərduna
Bəqılncı, bıhəvəsi güş dörüm-
nəbirum.

Bafanbirum baduhun rah dör boşum,
Pöyü yehor bəsohıman rahgiror.
Toxe-burman qalın boşı, sıx boşı,
Qe vokinum bıvasoliş man buhor-
nəbirum.

Bafanbirum çışmə boşum bısər rah,
Kilon azman bədi-dıhəm ö şunınd.
Sərin boşınd, güyınd-xandınd bıtanman,
Hər ruz bıyond üşun azman höl dunınd-
nəbirum.

Bafanbirum hiç naboşı gül boşum,
Ərüs-kilə dəstə-dəstə vəçinınd.
Vəynınd mana bıdəs girınd, bədeyiş,
Veyexe şe yeqoş ziro dəkinınd-
nəbirum.

PƏNİR

Bəsifrəhon quceyə mərd,
Qe güftirond beti, pənir!
Sadto qunaq-qərə boşı,
Bırah rafde veti, pənir!

Şitə ruğan, qeymoq, qatıx,
Bire vese qızıl bolıq.
Biye xəri birim olıx,
Sirr nəbirum aztı, pənir!

Lüləkabob, tikəkabob,
Diyə nısti bekosib bob.
Bəmix munde şirpəluf, qob,
Ke sanbiye, gü ti, pənir!?

Tihi munde diyə xizhon,
Nə şir hısti, nəyiş bızhon.
Yofum tıra mügüyüm con,
Koşkəm boşı hə ti, pənir!

Hər çı boşı bısər sıfrə,
Oş, dıgavo, obgüşt, fərə,
Cun dərmuni əsəl-kərə,
Pöydö hısti cöti, pənir!

AY MƏMƏ

Dılman yamon dərd budoran,
Umuruz mana, ay məmə!
Bıtərsirənum ü pöyi,
Ömürman munı bənimə.

Un ruz ki, tı cürö biri,
Təhnö hişti, raftı mana.
Hə azun ruz qeyğu şirişt,
Fikir şirişt in dılmana.

Nə bılöman xanda umo,
Nə dəs-ruman xandıst yehör.
Nə şor biran, şori biran,
Nə ləzzət do beman buhor.

Həsrəttıra rahi düri,
Çiləm tob tum oxir bö man.
İn dərđhona, fikirhona,
Be kəşiran nısti töman.

Dılman yamon dərd budoran,
Umuruz mana, ay məmə!
Bıtərsirənum ü pöyü,
Ömürman munı bənimə.

NÖŞ BURO

("Man hiç un məniyə nasan nöşum" şerirə benöştəgör.)

Muso Yaqub, bəsinətı məni hi,
İnod məni, un məniyə nöş buro.
Bafani ki, nasan nöşum ürə man,
İnod məni, un məniyə nöş buro.

Ü ilhomi, ü ataşı, ü çişmə,
Əvvəl-oxir beşun bire tı təşnə.
Sıxantıra tı güftire həmişə,
İnod məni, un məniyə nöş buro.

Tuz qızılı, ü daş-qaşı, bil boşı,
Qu quşı na, kömin quş hi, bil boşı;

Tı gü biyo, bemun nüşi, bil boşı,
İnod məni, un mənirə nış buro.

Pəhnun məni sıxantıra tı əzmun,
Tı nış buro, xəbər dunim əzu mun,
Yo dir, yo zü tı sannöşi ürə, dun,
İnod məni, un mənirə nış buro.

Tı şoiri, bə hər cöyi qe bire,
Əzin dinyoh qe şinire, qe dire,
Bəsinetı kömin məni xısıre,
İnod məni, un mənirə nış buro.

BƏRİXTAN

Çunun vaxı, çunun biniş,
Çunun bira, çunun dəniş,
Çunun soz ki, mana məkiş!
Bil güyınd ki:-İn pərirə
Əyerişi noz bərixtan!

Dinyoh çiyi, inson çiyi?
Solhon çiyi, zamon çiyi?
Hiç mägü ki, yamon çiyi?
Bil güyınd ki:-İn hürirə
Əsineyi soz bərixtan!

Sıxan boşı bəsinetı,
Gılxıs boşı bəyexetı,
Çunun dəyi olata tı,
Hər kəs umo nəgüyı ki:
-Əsər-tani tuz bərixtan!

NASAN DİYƏ ŞEİR NÖŞUM BEKİLON

Vese Kərəm suxdom mundom ələcsiz,
Üşun mana azman bərdond xərocsiz.
Bəsər dılman cığər zərond hə socsiz.
Cızdağmana vecızbızı dərordond-
Nasan diyə şeir nöşum bekilon.

Tərif dorom, beman qe noz furuxdon,
Üşun azman bədür gəşdon, vırxdon.
Üşun mana bü nasoxda zü şundon,
Be üzgəsi ədəs rafdon, vorıxdon-
Nasan diyə şeir nöşum bekilon.

Sıxan sozınd, namudınınd nə him-cım,
Səstıra bur, məcım əcö, məti qım.
Halam şəft-şəft sandənişınd vezir çım,
Üşun mana vese kabob suzundon-
Nasan diyə şeir nöşum bekilon.

Çı güftirond, soxdom beşun, nənişdom,
Tərif dorom, vemoh, afto tən hişdom.
Man vaxt-bivaxt beşun şeir qe nöşdom,
Beman üşun hiç pərişon nəbiron-
Nasan diyə şeir nöşum bekilon.

Ve Ağami üşun çıhon nasoxdon?
Sineyirə dağarundon, naduxdon.
Halam beyi lap burirond üzgə don...
Bafanum ki:- Mana qe-qe firmundon-
Nasan diyə şeir nöşum bekilon.

BƏLKAN, SƏBÖH NƏBİRUM...

Bəlkan, pöman ben xorihon naufdo,
Bəlkan, diyə in kühhona nədirum.

Umorom ki, hələl-hümmət boşum man,
Umuruz hum, bəlkan, səböh nəbirum...

Nabafanum lap uftorom, sıstum man,
Yoş girəşde, diyə cavon nıstum man.
İmid ni ki, bəpənsəböh hıstum man,
Umuruz hum, bəlkan, səböh nəbirum...

Ömür-ruzi hiç nəinbı dunustan,
Ben zamona hiç nəinbı pişt bastan.
Sanvomunum, bicə munum ki bıstan,
Umuruz hum, bəlkan, səböh nəbirum...

Ben yeyloqhon vese səyyoh qe gəşdom,
Hər gülirə man bıtani qe nişdom.
Be hələli, xeyir-düö voyəşdom,
Umuruz hum, bəlkan, səböh nəbirum...

Pəngoh soli ömürmana zərom şum,
Vaxt rasire, sansozum köç ciboşum.
Buxostənum behəmmeyi xub boşum,
Umuruz hum, bəlkan, səböh nəbirum...

GÜŞ DORİND, QƏDİR BAXUNDAN

Ki bafan in səsi? Səs nısti, neyi,
A Xudo umore in həvəs beyi.
Avoz para-para bire sineyi
Ü gəşde bəbülbül fəğon busoxdan,-
Güş dorind, güş dorind Qədir baxundan!

Ben səs səs budoran küh, çəmən, dərə,
Valloh heyron birom, vir soxdom sərə.
Bülbülhon par küfde umore bərə
Əhər toxə dori məni barıxdan,-
Güş dorind, güş dorind Qədir baxundan!

Yara incə biyo, bıtanman biniş,
İn səsə bəzihri, bəkori dənış.
Kişkişhon boşı, bəbirənum gij
Puri ördövüji, məni bəvıxdan,-
Güş dörind, güş dörind Qədir baxundan!

İn səs tilisimi man bö ufdorom .
Man ben səs lap təmmıs dılmana dorom
Bədılman yara vin çıhon baduxdan,-
Güş dörind, güş dörind Qədir baxundan!

İlohi, in səsə Tı dore əcə?
İn səsə suroqi bırafdan bicə?
İn səs bəbədənman vəngəst vijvijə
Xundəgor bırafdan Valloh, əxişdan,-
Güş dörind, güş dörind Qədir baxundan!

ÇI XUB KI...

Çı xub ki man rəssom nəbirum, na, na,
İnbıstum, dıltıra mikəşirum man!
Bədarun bəbəkı birə dinyoha,
Tək tıra, tək tıra mikəşirum man.

Çı xub ki man rəssom nəbirum, na, na,
İnbıstum, əsərman hə yeki inbıst.
Mana tənqid musoxd naxostəgorun,
Bısər uftorəgor, tı gü, ki inbıst?

Çı xub ki man rəssom nəbirum, na, na,
İnbıstum, hiç çiyi gərəkman nəbi.
Nə firça, nə boya, nə kəton, nə rang
Mana əhiç çiyi gərəkman nəbi.

Çı xub ki man rəssom nəbirum, na, na,
İnbıstum, Bəhruzhon duto inbıstınd.
Par müküft vehavo mıraft gözəlhon
Üşun astara, moh, afto inbıstınd.

Çı xub ki man rəssom nəbirum...
hə xub ki nəbirum...
hə xub ki nəbirum...

TIRA AZMAN XƏBƏR VƏYİFT

Man bəüşə raftum, üşə
Tıra azman xəbər vəyift.
Suol dirum bəçım maral,
Tıra azman xəbər vəyift

Gül vəçirum, bənövşəhon,
Nör vəçirum, gülövşəhon,
Vərəzəhon, nüşüvəhon
Tıra azman xəbər vəyift.

Bısər çışmə rafđum, öhon
Dinyoh dirə mərdə möhon,
Un tı rafde, gəşdə cöhon,
Tıra azman xəbər vəyift.

TƏSƏLLI

Bafanınd ki, astareti,
Bəxori na, bəhavoyi.
Man yazığa befırmundan
Bəlkan, in hə ye nağıli,
Bəlkan, in hə ye havoyi.

Bafanınd ki, hər dürüyi,
Pö migiri, namuro rah.

İn xıştəniş ye dürüyi
Dürü arost cürö nısti,
Üşun vehəm hi hamurah.

Un ruzhon ki, qe xərobi,
Bafanıd ki, ömri kəmi.
İn xıştəniş təsəlliyi,
Be səbühi ye inami
Güftirond ki, fikir nəni.

MİLƏRZUM MAN

Hər kəsə ki, gısnə vinum,
Ösüz mundə çışmə vinum,
Ye elirə təşnə vinum-
Mılərzum man.

Ginohsızə xuna beyi,
Bivaxt rafta cuna beyi,
Ədəs parı nuna beyi-
Mılərzum man.

Ceyron bədüz çəşmiş boşı,
Səyyod şunı aşmiş boşı.
Xun a yara daşmiş boşı-
Mılərzum man.

Qənədsızə qartal vinum,
Təhnö munda maral vinum,
Bəüşəhon marxal vinum-
Mılərzum man.

Vinum çımhon nəm-nəm bire,
Gül-buhoron həşəm bire,
Camoətmun əhəm bire-
Mılərzum man.

NASANDƏROM ƏBİYORTI

Səbırlı boş yara ye qoş,
Güş dər bəman yavoş-yavoş.
Hiç qe əlləş-bikiş maboş
Zü mədərö a ara tı-
Nasandərom əbiyortı!

Eşq bədiyoh ye şərbəti,
Xordi, diri çı ləzzəti.
Bəxişdantı əzob məti
Güş dər güyum yara beti-
Nasandərom əbiyortı!

Man güftirum xuta maboş,
Nəgüftirum tı bədür boş.
Betı xubi, bəmaniş xoş.
Diyə məgərd çora beti-
Nasandərom əbiyortı!

Nasan duni tı tob dərən,
Sanboşi ö diran-diran.
Çı sanboşi tı, bediran?
Qe sanmuni bikora tı-
Nasandərom əbiyortı!

Bəhiç cöyi dürü məgü,
Tı sıxana rostirə gü.
Beçı mana in güfti-gü
Dəyni örşım, zərxora tı-
Nasandərom əbiyortı!

ƏKİLƏ, İNQULE YAVOŞ BIRA TI

Ədərdtı man birom vese qilində,
Bəlkan, tı mələki, hiç nısti bəndə?
Dəs-rutı ipisbiş pənbeyi, pənbə,
Bil man xub dənişum bəgül-camoltı,
Əkilə, inqulle yavoş bira tı!

Bəbək-düzəkti nə inbı sıxan,
Nə bənoz-qəmzətı inbı pöyıstan.
Bil tıra tərətımıs yara vinum man,
Tı yegin məgirər miyo zavoltı,
Əkilə, inqulle yavoş bira tı!

Aztı ki umoran büyi bənövşə,
Duto ənortı hi vese gülövşə.
Hə tan mana diran tıyış həmişə,
Bəparıstan ziro əsərtı şoltı,
Əkilə, inqulle yavoş bira tı!

Qilinetı hıstı təmmıs əqızıl,
Vərixte əgüşhon sırgara əgül.
Man tan tıra diran bılərzıstan dıl...
Tıröş qe bəbiran barutı oltı,
Əkilə, inqulle yavoş bira tı!

Mühontı sıpsiyəh zilmətə şöyi,
Sıxantı şıpsırın:-qənd, nabot, öyi,..
Dinyoh alman inbı bitanman pöyi.
Ağılmana bərdə əsərman xoltı,
Əkilə, inqulle yavoş bira tı!

Çımhontı aftoyi duto dərməre,
Bırghontı dım mori əngıl uftore.
Bəlkan, əzröyili beman umore,
Yara xəbər vəy ki, çiləmi höltı,
Əkilə, inqulle yavoş bira tı!

Hə tıyış vesəman, bəlkan, təşneyi,
Bədəntı ədəs eşq akor şüşeyi.
Sıxan qe bədılta vese üşeyi.
Voki vinum çıyı ağıl, kamoltı,
Əkilə, inqulle yavoş bira tı!

UNARA LÖVÜJİ

Bicə ki dərəhon niğili,
Hər dərə ye şırın nağılı.
Bicə ki nağıl hi-ağıl hi,
Hər nağıl ye diynoh ağılı-
Burorman, unara Lövüji!

Bicə ki həyot hi, hi həvəs,
Bicə ki məni hi, hısti səs.
Bicə ki palud hi, hi vələs.
Ki ki nöl bəzəran bara əs,
Burorman, unara Lövüji!

Bicə ki, qunaq hi, hürmət hi,
Bicə ki hürmət hi, sərvət hi.
Be qunaq əbədmişk şərbət hi,
Bəşərbət hazor cür ləzzət hi,
Burorman, unara Lövüji!

Bicə ki hər çıra cöyi hi,
Bicə ki hər kəsə töyi hi,
Vasola, hominə pöyi hi,
Şırsırın çişmeyi, öyi hi,
Burorman, unara Lövüji!

Bicə ki əsanqi küçəhon,
Kiloni bəbofdan xolçahon.
Əmisi qajqunhon, nimçəhon,
Bısər dəs bıgəşdan xunçahon,
Burorman, unara Lövüji!

GƏNDİM KORİM

Gəndım korim, bil qe boşı taxılmun,
Pöydö nəti bəhiç cöyi paxırmun.

Vegəndimi həm əvvəlmun, oxirmun.
Ki kor sozı, bö qüdrət hi, hümrət hi!
Cəsorət hi, səxovət hi, mürvət hi!

Gəndım korım, bil qe boşı taxılmun,
Şori sozim, güyim-xandım bil umun.
Vegəndimi hər xalqirə zıhri dun.
Ü qe boşı, üçüz inbı hər çıyı!
Üçüz inbı olat, ruğan-hər çı hi!

Gəndım korım, xəröba ruz qe direm,
Nun qe boşı, əgısneyi midərem.
Baxuba ruz, xuba dinyoh bil birem.
Bil şor boşı dili xırda yetimhon!
Venun nətim hiç vaxt umun imtihon!

Xudo bafan, tı xori run, tı zan şum.
Bəxoriti əsiqqi-dıl tı şun tum.
Əlləşmiş boş, bərəkətə man santum.
Tim dəsbədəs vaxsim umun bəsərpö!
Kor qe sozim, dərö, buro in bəlö!

BƏSİNE KÜH ŞEİR

Kühə sineyi vərəqi:
rahhoni şeir,
cığırhoni misro:
Ye sətirə zubırhon nöşde,
yekirə dıbırhon.
Yekirə kəklikhon nöşde,
yekirə əlikhon.

Gırg,

xırs,

çaqqol,

tülki,

xərgüş...

hər kiyi ye sətir nöşde,

hər kiyi ye sətir rafde.
Voz umore bara:
 ərüsxudo,
 nərgiz,
 gülşəböh,
 bənövşə,...

Ki bətanışun zü rafde həmişə,
Ü əhəmmeyi qe şeir nöşde,
əhəmmeyi qe sətir nöşde.

SİLOHI HISTİ

Un gülə məvəçi,
 ürə təliyi histi.
Bətan piç mara,
 məyəsi dəsti,
 əlöyi histi...
Bon səg sanq maşun
 migriri tıra,
 danduni histi.
Bon ödəmin xub dəniş,
 nəfirmunı tıra,
 zuhuni histi.
Deməli, hər çıra bəhəyot
 bəxiştəni görə
 silohi histi.
Ödəminə isə...
hə bəçətini ufdö
 "Vallohi" histi.

BOYƏTİHON

Babahona əhikməti,
Əməhəbbət, ənifrəti,
İn xalqmuna əqüdrəti
Qe güftinond boyətihon.

Nənəhona ədiləyi,
Əarzuyi, əistəyi,
İsbih birə əbirçəyi
Qe güftirənd boyətihon.

Hə izım na, qe-qe püşö,
Xunda bire hər ruz, hər şö.
Hazor solhon əzin püşö
Qe güftinond boyətihon.

Nəgüftirə əvvəl dirənd,
Bəhər çiyi şöhid birənd.
Be Vətən lap qe güftirənd
Qe güftinond boyətihon.

Yo ənəzik, ədürə cö,
Nəgüftirənd bücö-bücö.
Be hər çiyi cürö-cürö
Qe güftinond boyətihon.

ÇI SOZUM?

Hə bafanum diyə şeir nənəşüm,
Bədirənum gül dərməre, çı sozum?
Bafanum ki, diyə sıxan nənum man,
Bədiranum quş umore, çı sozum?

Nəbomundan mana dılman əzəran,
Şö-ruz be man vese səhət bizəran.
Nə nun hısti, nəyiş pənir, nə ruğan...
Xudo bərde bəki dore, çı sozum?

Yoş girəşde, nəbıstanum döyistan,
Dandun nısti, nəbıstanum göyüstan,
Valloh, Billoh nəbıstənum pöyistan,
Xosiyyətman lap təng bire, çı sozum?

ÇI DUNUM?

Man güftirum bəsineman hər çı bı,
İzım tıyış çı bıstəni gü, dünüm.
Xəbər məvəy tı ben oləm çı histi,
Dinyoh kələh, man lap elum, çı dünüm?

Əcə dunum dinyoh çinin beçı bı?
Ü, duto na, oxir əvvəl yeki bı...
Ki dağarund, nə bıstənum hiç ki bı...
Tı yara gü:-Man ben bora, çı xunum?

Bafanbirum in dinyoha ni töyi,
Qe şırını begəştəgor hər cöyi.
Duhuni voz hafsəriyə ye döyi,
Əjduhoyi, baduhuni çı şunum?

ÇİNİN BAFANIND

Dinyoh pənşto-şeşto gedə-güdərə,
Bədəsi dağarist pəlpətiyon bı.
Ben cürə hükümət, ben cürə dövlət,
Çunun dağarist ki, yerlə-yekson bı.

Namund sanq bəsər sanq, namund hiç çiyi,
Hiç kəs nadunust ki, çinin beçıyi.
Hiç kəs nadunust ki, ihon açiyi?
Səbəbkor biyo ki, ancaq inson bı.

Beman zü bafanbı, hər kəs mana di:
-Şinirum vegüşman, şinirum deydi.
Bafanınd ki, baru dərməre Mehdi
Bəlkaniş in ruzhon oxir zamon bı.

NAMUNDE

Qe güftirum, nəşiniri tı mana,
Be güftiran diyə sıxan namunde.
Çımhonmana rışınıyi varast, raft,
Tıra xub-xub hiç bediran namunde.

Mijəlmişbı betı doşda güllhonman,
Xərc bı varst betı doşba pülhonman.
Ben xorihon izım təhnö mundom man,
Ye sülüfiş hiç bebiran namunde.

Bafanbirum namarası in dövlət,
Namarası in goh-cəlol, in sərvət.
İzım diyə lümlüt birom, nəhoyət,
İnqulleyiş bədıl ruğan namunde.

ÜMÜŞÖ İN ÇİLƏM XO Bİ MAN DİRUM...

Ümüşö in çiləm xo bı man dirum? -
Bədarun ələ bı dinyoh tərtəmıs.
Ataş gırıftəbı kühhon, dərəhon
Sanqhon ol birəbı lap akore mıs.
Gəştənbirınd babuğ kələ dəryohhon,
Lap inqulleyiş namundabı ö.
Birəbı hər çiyi həfsəriyə dö.

Ümüşö in çiləm xo bı man dirum? -
Nola bizəranbı xoka xiştəni.
Hər çiyi əxiştan ö bəbiranbı,
Maniş yavoş-yavoş, tı bəkor dəniş.
Həroy qiyə zərüm, bədinyoh həroy,
Səsmaniş əgərmi ö bı bəhavo.
Narasi, nəşini un kələ Xudo.

Ümüşö in çiləm xo bı man dirum? -
Ruzəl-qiymət bı baruyi-zəmin.
Diynoh dərmorebı əməhvər xişdan,
Çunun bıraftanbı əyegin, yegin.
Birəq bizəranbı vegurultiyi,
Ödöminə ağıli vir bəbiranbı.
Fikir əhodisə dir bəbiranbı.

Ümüşö in çiləm xo bı man dirum? -
Dirum ki, xorimun diyə nısti, na.
İnsonhon vese quş par bəküftanbı,
Bənıştan bəhavo baduxtan xuna,
Dəhdərə dərördum hə biyerah man,
Vogəh birum dirum afto dərmore,
Bəsər uftorum ki, inhon xo bire.
 hə xub ki, xo bire...
 hə xub ki, xo bire...

ZUMUSTUN

Vasol, homin, tı porizə,
Zumustuna lap qe dire.
Əkinor bun giliydəhon,
Lülə-lülə duroz bire.

Çinin xlinik nəbire hiç,
Mərkicəhon bəbeyistan.
Elhon baxna tan daraftan,
Bəbine piç bədöyistan.

Lap kiş sozi nabitəftan,
Aduhun dər qərətəyuq.
Xori-havo ipisbihi,
Vərf vorıstan buruq-buruq.

Umuruz lap qe xiniki,
Bılərzıstan dandun, zuhun.
Sıxan məni, məgü diyə,
Bıbeyıstan tuf baduhun.

Qe saxt umo, qe saxt girəşt,
İn zumustun, in zumustun.
Hə izım tı besoligə,
Ay Ağami, izım bustun.

QARĞIŞ MƏZAN

Barukara məgü ki, tı
 ösız muni,
Bi ye eli məgü ki, tı
 mösız muni.
Bəhiç kəsi məgü ki, tı
 cösız muni-
İn qarğışı, bıstəni ki,
Hər qarğışə duto səri.
Hər kəs nohəq qarğış zəni
Bö baftoran düz ye səri.

Tı bəhavo hiç məgü ki,
 möhsız muni.
Bəhiç diyor hiç məgü ki,
 şohsız muni.
İn qarğışı, bıstəni ki,
Qarğış zəran hiç xub nısti.
Hər kəs nohəq qarğış zəni
Azun qarğış beyiş hısti.

Tı bəigid hiç məgü ki,
 əssız muni.
Hər kəs sanq şund,

bö mägü ki,
dæssız muni.
Bəhiç kəsi tı mägü ki,
kæssız muni-
İn qarğışi, bıstəni ki,
Ki budoran qarğışhona?..
Hər kəs nohəq qarğış zəni
...yexə tırtı, kişkişona.

ÇİNİN BAFANIND

Ye kələ sanqi bı bəsər rah
vəngirind...
Ye kələ çinori bəzir rah
burirind...
Bərə rahgiroron bəniştanbirind
ye hör
bəsər sanq,
bəbine dor.
Rəhmət bafanbirind
dora bəkoştəgor,
sanqa bəhiştəgor.
Doreş burirind...
sanqəş vəngirind...
İzım vərə ki biraftan
bafan:
-Manqul bərə
bəniştanbirim ye hör.
Ki in bora burire,
İn sanqa vəngire
boşı gurbagur...
Rah dür, havoyiş gərm
Xubi ni ki, ədəsişun biyo.
-Xubi qe çətini,
Biyo, hə xərobi miyo.

ÇİM DİL

Bədiyoh çım qe:

Siyəh,

köyr,

şabaludi,

yomyoşıl...

Həmeyiş siyəhə, siyəh bədiran,

zərdə, zərd.

Zana, zan bədiran,

mərdə, mərd.

Ancaq ye çımış hi

ü bədili

Ü, əzin çımhon cürö bəbiran.

Ü, in çımhon dirərə cürö bədiran.

Hə begöreş əzin çımhon

cürö bəbiran.

Kərək bə hər çıyi

dənişi dıla veçimi.

Bədə duni bədiyoh

çı hi, çı ni.

Tİ Kİ ALMANİ

Zirvəhona dorum betı,

Dərəhona dorum betı,

Bərəhona dorum betı

-Tı ki almani.

Çışməhoniş antıyi,

Sinəhoniş antıyi,

Dəvəhoniş antıyi

-Tı ki almani.

Boğ antı, yeyloğ antı,
Şir antı, qeymoq antı,
Zıhrını, beydoğ antı
-Tı ki almani.

Antıyi astarahon,
Dəryohon, rukarahon,
Ə qızıl ayparahon
-Tı ki almani.

Afto antı, Moh antı,
Bitanişun şöhi tı.
Təmmıs in dinyoh antı
-Tı ki almani.

KÜMƏKMAN BOŞİ

Bistəni ki, man tərsum,
Ü çiyi ki, man tərsum?
Be hiç çı nəmilərzum-
küməkman boşı.

Kühə məynum bəsərdüş,
Nəmitum bə hiç çı güş.
Dö, pələng inbı xərgüş-
küməkman boşı.

Ədüşmən cun mustunum,
Baxunman xun mustunum.
Çı güyi man mustunum-
küməkman boşı.

Bicə güyi mumunum,
Çıra güyi mudunum.
Dinyoha mıçarxunum-
küməkman boşı.

Ü ÇİLƏM UMÖRE, ÇUNUNİŞ SAN BURO

Be insonhon bədər moran
Aftoyış, Mohiş.
Be insonhon basuxtan,
 pöydö budoran,
Yoxsan ki, nəmidərə hiç.
Porçahoniş be insoni,
 dihhoniş, şəhər honiş.
Şorihoniş be insoni,
 qəm honiş, kədər honiş.
Baru xori hər çı hi-
 var-dövlət,
 qızıl, mirvori...
Be inson yaranmış bire...
Ətəmöh xiştan
 kürə bədoran vese el
 baqucoq xiştan.
Hə çinin dun ki,
 çinədireyi,
 hiç çı nədire.
Diyə nabafan ki,
 ü bədiyoh lüt umore,
 lütış san buro.
Ben təməh küt umore,
 kütış sanburo.
Çiləm umore,
çununiş san buro.

SATO GÜL

"Tısız"a
Sıxanirə Nizomi nöşt,
 havoyirə Üzeyir,
 xund Bülbül.

Məni ədigmə
 voz umo akore gül.
Voz umo daraft bədıl.
 səssız-səmırsız
 "TıSız".
Axmış bı vese çışmə,
Bə hər cöyi səsi raft.
Voz umo akore gül,
 bənəzık-bədür
 ətri raft, nəfəsi raft.
Nöşt Nizomi,
 Üzeyir,
Xund Bülbül.
Bə hər məniyi,
 qismət nəinbı
 in sato gül.

SIXAN VOKİ

Əcılıza fikirhon na,
Ənəhəngon sıxan voki.
Ə Nizomi, ə Füzuli,
Ə pələngon sıxan voki.

Sıxan voki ə Nəsimi,
"Ənəlhəq"ə çiləm güfti?
Beyi çiləm dorınd fitvo,
Axund, mallo, qozi, müfti?

Beçı dərörd, sanq-suvor soxt,
Gəncə əhli Məhsətirə?
Bicə di, çı xəbər vəyıft,
Sulton Yaqub Həbibirə?

Şoh İsmoyil Xətöyirə,
Bistənimi kiyi bəri?
Biyek zərbə lüle tupa,
Ü veqılnc beçı buri?

Oğul, bala, sıxan voki,
Əxiştanmun, ətörixmun.
Vinim bire kömin zamon
Baru dinyoh tavorixmun.

NAMUNDE

Nə var-dövlət, o-olat,
Beman hiç çı namunde.
Maraqman mırde rafte,
Məgü, beçı namunde?

Nısti nəfəsman diyə,
Nısti un səsman diyə,
Mırde həvəsman diyə,
Beman hiç çı namunde.

Vasolman zumustuni,
Beaçıyi, muduni.
Çihon hi ki, naduni,
Məgü, beçı namunde?

Baxuneman dustoğum,
Nabafanum man soğum.
Ədəs-əpö çuloxum,
Beman hiç çı namunde.

Nabafanum, man hıstum,
Bistənüm ki, man nıstum.
Bafanınd qərt sozum tum,
Məgü, beçı namunde?

KƏNƏƏ

Kühhon hısti, babilindi töyi ni,
Pöydö nısti akuraxır sərişun.
Gülhon hısti, əbüyişun məst inbi,
Bərə inbi baru xori hə işun.

Dərə hısti, hə dənişi bını ni,
Hə biyerah bəvohimə muftuni.
Çişmə hısti, ö nəmirum bafanınd,
Tı ə öyi ye mişt xori muduni.

Sıldırım hi, bara quşhon namuro,
Ve nür afto ürə dorond qələi.
Səböh-şəngüm çunun rışınd bəbiran,
Ə qızıl küh, ə gimiş küh bicə hi?

Çunun boğhon, çunun dorhon hi bərə,
Si bərdənınd, bənağılhon bəbiran.
Arostiniş, inərə hə cənnəti,
Xudo çım vaxt dırıt soxde bediran?

İZİM RUŞUND BUDORƏNİND

Hər ruz, hər şəngüm
Ruşund budorənınd
 bətəlivizor
 arağa, papurosa:

Bustunind xorind,
bustunind kəşind.
Bustunind kəşind,
bustunind xorind.

Arağ:
ədürə cö vordə,

bərə bire,
baxuna kəşire-
 nimeyi spirt, nimeyi ö.
Papuros:
ədürə cö vordə,
bə Micon dırıst bire-
 nimeyi çıp, nimeyi güvö.
Qiyməti
 lap qiyoməti.
Nəbünöştənınd bəsəri
 xeysi, ziyoni,
Behon ki meyl sozi
 beyi ziyoni,
 yeəni
 yöni bonloyi.
Eh, ki san nöşi?..
Amolım, əzin püşö çinin nəbi,
Beçı ki, hükümət bı.
Hər çı lozım bı
Bəsəri bənöştənbı.

MİNNƏTDORUM

Mana dərörde bəvasol,
Qilin ve piyoz umusol.
Man dəyiftom aşori ol,
Busoxtənum şükür-niyoz.

Bafanum ki, Xudo qe tı,
Əzü yeqoş beman, beti.
Bəsəligə dərem veti,
Soğ-salomət umun avoz.

Güyim-xandim avoz umun,
Şori sozim umun bemun.

Bişirişim bəsinemun
Zənim-xunim ve simlı soz.

...

Man bəmırdəni,
Hiç kəs nəgireyi be man.
Məməmana qiyə zəmind
Ye laleyi güyi be man.

Kİ SANNÖŞİ?

Nizomi "TıSız"a nöşte,
Bəs, "Mansız"a ki sannöşi?
Havoyi an Üzeyiri,
Bəs, an "Mansız" ki sanböşi?

Məni hi ki bülbül xunde,
Oləmiş bö heyron munde.
"TıSız"a Bülbül xunde,
An "Mansız" bəs, ki sanböşi?

İn sato gül, sato inson,
Nə inbı hiç bəhər zamon.
Be "TıSız" birə dövrən,
Bəs, be "Mansız" ke sanboşi?

SƏBÖH-SƏBÖH

Voz umore gül,
Baxundan bülbül.
Bil şor boşı dıl
Ben səböh-səböh.

Quşhon bənünə,
Gırıfte ünə,
Bil xunı nəğmə
Ben səböh-səböh.

Xubi səboyel,
Bucumunı yel.
Mühontı tel-tel
Ben səböh-səböh.

Bə yoşıl çəmən,
Ətri yosəmən,
Tı biyo hərdən
Ben səböh-səböh.

Tı bəsər çişmə,
Biyo həmişə.
Man betı təşnə
Ben səböh-səböh.

GÜ BİYO

(Be cavona şoir Ş.Dağlaroğlu)

Dağlar oğlu, soztıra vəy bəsinə,
Yavoş-yavoş tı aboğhon gü biyo.
"Gəroylı"ra sozlamiş soz bəsəri,
Ətəppəhon, əyeyloğhon gü biyo.

Bə hər dili xuna duxde, bıstənum,
Ə hər güli tı bü soxde, bıstənum,
Ataşsızış halam suxde, bıstənum,
Əçəmənhon, əirmoğhon gü biyo.

Sıxan voki, bicə çiləm kühhon hi,
Bijlə-kələh, bicə çiləm dihhon hi.

Xub bıstənum bəsinətı çıhon hi,
Əobahon, əoymağhon gü biyo.

Binə-binə ben yeyloğhon qe gəşde,
Ve çıbonhon bəalaçuq qe nişde.
Çıhon dire, çı vəyıfde, çı nöşde,
Şırın-şırın əqeymoğhon gü biyo.

Tı cavoni, ben xorihon qe bire,
Qucahona qe şınire, qe dire,
Bicə rafde, bicə diyə soz zərə,
Girərunda ənövroğhon gü biyo.

BUXOSTƏNUM...

Nə var-dövlət, nə vəzifə,
Nə təməhi bədiyohman
"Buxostənum aztı ye ruz,
Qe yoş sozum bədiyoh man."

Buxostənum vinum tıra,
Təməh çiləm san ləmunı.
İn qədər ki, hısti nəfstı,
Aztı be xalq çı sanmunı?

Buxostənum vinum ki, man
Diyə vetı çanto ruyı.
Yara vinum ke sanbiyo
Ödöminə aztı büyi?

Külök əcə işnə boşı,
Tıyış bonqul bəbirəni.
Vəlg quvaği aztı xubi,
Xiştantı ki, bədirəni.

Buxostənum vinum tıra,
Diyə çanto əməlti hi.
Nəfəstıra bon oxiri
Tı san çiləm cuntıra ti?

NISTUM

Tı be man ədürü zuhun mədəki,
Man diyə tı dirə Ağami nıstum.
Ədüsti, qohumi qe sıxan məni.
Doyi bəbiranum, man əmi nıstum.

Qe-qe kəshon dirom darundun, paxıl,
Rıxdə bəsər-tani var-dövlət, taxıl.
İnqulle fikir soz, biyo əniğıl,
Man güllı çəmənüm, man zəmi nıstum.

Tı halam mana qe xub nəşunuxde,
Bü soxdə vese gül, bədeyiş şunde.
Begöreysi izim hə təhnö munde,
Man be tı papiros, həm dəmi nıstum.

BƏSƏR ÇİŞMƏ

Ye dəsteyi ərüs-kilə,
Bəsər çişmə, bəsər çişmə.
Bədi-dihəm ö şundənınd,
Bəsər çişmə, bəsər çişmə.

Hə biye rah mana dirınd,
Yehörlığa sokit birınd.
Xostum burom qiyə zərınd,
Bəsər çişmə, bəsər çişmə.

Güftirınd ki, Məcnuni tı,
Bəgözəlhon vurğuni tı.
Bə köminmun qurbuni tı
Bəsər çişmə, bəsər çişmə.

Güftirum ki, -hər kəs cürö,
Qunaq sozı qurbunum bö.
Duroz soxdınd dəşə bəö
Bəsər çişmə, bəsər çişmə.

Man dirum ki, vese əlö,
Basuxdənınd kəm ni bələ.
Soxtınd mana şililpələ
Bəsər çişmə, bəsər çişmə.

ZÜLFİYYƏ

Avoz şirişt soz xiştənə bəsinə,
Suzund-dəkərd zərdə simə Zülfıyyə!
"Yanıq Kərəm", "Ruhoni"rə vord bacun,
Bazuhun vord zilə, bəmə Zülfıyyə!

Ü bəzəran dıl xiştənə ve telhon,
Ü bırafdan bəzərəni ve selhon.
Ü bigəşdan bəobahon, bəelhon,
Xub bədiran qerə, kəmə Zülfıyyə!

Goh basuxdan vese Kərəm bə əlö,
Goh bigəşdan vese Məcnun bəsəhrö.
Goh busoxdan kəmərmuna ü dılö,
Basuzundan xişgə, nəmə Zülfıyyə!

Ü xub bıstan çıyi bəsoz "Misiri",
Çıyi "Cəngi", çıyi şohi, vəzirı.
Çiləm zənı, kihon inbı əsirı,
Bəsoz bıstan qe him-cimə Zülfıyyə!

Buxostənum hər ruz soza ü zəni,
Bəsinəman ve soz ataş ü vəni.
Ü çı zəni, tamom-dəstgoh mızəni,
Nəmızəni soza nimə Zülfıyyə!

PƏNCOH SOLİŞ SAN BƏRUM

(Be pəncohsoleman)

Pəncoh soli vesərdüşman,
Bıbərdənum man solhona.
Pəncoh soli bəkəməman,
Bor vənərom in yolhona.

Hər solirə bıbərdənum,
Man dərdirə, man qəmirə.
Bıbərdənum vesərdüşman
Həm qeyirə, həm kəmirə.

Ruzhon, mohhon bəkülmani,
Bəcöyiyi dər-büruni.
Əzin solhon şeştöyü hi,
Üşun bəman qe guruni.

Kora nısti, san dorum man,
Vese Atlant bəsərdüşman.
Lap şunumiş nasan parı,
Üşun mana əsər düşman.

Pəncoh soli bıbərdənum,
San bərumişiş halam yeqoş.
Diyə yegin, zübəzü nə,
Man san bərum yavoş-yavoş.

Pəncoh soli bıbərdənum,
Bə zıhr dənış veman hısti.
Pəncoh solış man san bərum,
Ki bafan ki, zırhman nısti?

PÖYİSTE, PÖYDÖ Nİ...

Mana ve dinyoh
 bə are dutoyimun
 kisə pöyiste,
 pöydö ni...

Nəfəsirə bəşinirənum
 yamon döyiste,
 təngnəfəs bire
 pöyiste,
 pöydö ni...

Pəncəh solı ü veman
 bigəştan.

Bəsərman çı umoran:
 xubireş,
 xərobireş
 bünöşdan.

Bicə isə san binəpöyi tı
 ü pərnı mana,
 bərı mana.

Amolım, halam
 bicə isə pöyite,
pöydö ni...
hə xub ki,
pöydö ni...
pöydö ni...

SIXAN VOKİ

(Be Elçin)

Biniş veman tı rubaru,
Sixan voki ədüz-çəmən.
Gü vinum ki, bü soxdemi,
Əbənövşə, əyosəmən?

Gü vinum ki, əqucahon,
Çı vomıxde, çı şinire?
Sıxan voki, vinum yara
Bicə gəşde, bicə bire?

Tı gəşdemi yeyloqhona,
Çodırhona binə-binə?
Güş doşdemi bəçibonhon,
Şirişdemi soz bəsinə?

Sıxan voki, yara vinum,
Çı hi, çı ni ben sər kühhon?
Bijleyimi, kələhimi,
Bobətimi bori dihhon?

Hər çı dire, çı şinire,
İxtilot soz yavoş-yavoş.
İxtilot soz norohətum,
Hiç məgü ki, tı sokit boş.

TƏCNİS

Umo girəşt vepuşöman nozənin,
Ataş vəno bəsineman noz ənin.
Çiləm umo çunun furuxt noza in
Bəqəd kilon yekinciyi, yekinci.

Tı çı güyi, ü sangüyi tərsinə,
San çarxunu dinyohtıra tərsinə.
Veki boşı in tər bədən, tər sinə
Ü, yaquti, mirvoriyi, yek inci.

Hiç zıhr məzan, məkəş, bala, in ğəmi,
Ədəs ənü navarste Ağ əmi.
Çinin ki ü tıra suzund, Ağami,
İn dinyoha ü san sozı ye kinci.

VƏSSİ DİYƏ

Valloh, Billoh ədəsti dun,
Lap umorom təmmis bacun.
Korda rasi baustuxun
Vəssi diyə, vəssi diyə.

Oxir bərə ki çı güfti?
Hırsın biri tı, çı yoffi?
Be həqq-nohəq sıxan soxti,
Vəssi diyə, vəssi diyə.

Goh bafani qonın nısti,
Goh bafani yeqoş hısti.
Goh bafani hısti, sısti
Vəssi diyə, vəssi diyə.

Beş mana ki tı çı xunde,
Çı tı hısti, çı damunde.
İn dərd dinyoh be tı munde?
Vəssi diyə, vəssi diyə.

DILMANA SƏSİ

Yoş sozum hazor sol, man avozgənə,
Əhəyot, ədinyoh sirr nasan boşum.
Hər ruz zənı beman vorış, bülbüli,
San munum, bəhiç cö vir nasan boşum.

Axudo var-dövlət nabuxostənum,
Vehiç kəs kin-küdrət nabudoştənum.
Man şeirə hə çinin nəbünöştənum,
Dılmana səsiyi, dir nasan nöşüm.

Bəhər sər sıxani lağ məni zü-zü,
Məgü ki, umoran əzin sıxan bü.

Halam qe cavonum, tı quca mægü,
Bəpüşö an hiç kəs qir nasan boşum.

Ə kəm-qe dinyoha hə maniş dirom,
Sıxana bəcöyi nöştom, güftirom.
Bə bütün məclishon sərurum, sər birom,
Bəhiç cöyi hiç vaxt zir nasan boşum.

Millət hi, ni halam hiç əlifboyi,
Be pöyistan, mundan nısti cö beyi.
Bəhəyot tülki, gırg, çaqqol qe-qeyi,
Pələngum, aslanum, man şir san boşum.

Man xub bistənum ki, kiyum, nəkiyum,
Sıxana bafani vekı, bəkiyum.
Ürə man mudunum kiyum, vekiyum,
Be kələh, be bijlə man pir san boşum.

VİN Kİ...

(Be Elsevər)

Oğul, dərö bəhavo tı,
Zənı sərın havo betı.
Tı pö bəbrun ye ruz, ye şö,
Yara vin ki, çı hi, çı ni?
Vin ki bılnd kömin kühi!

Tupa pənir, sıhrə lavoş,
Tı xon, bıra yavoş-yavoş.
Ə çım çışmə yemişt öyiş,
Tı xon vərö ben yeyloğhon!
Sər kəş yara ben oylağhon!

Maralhona əyataği,
Çıbonhona boş qunaği.

Ye şö bixis bəlaçuq,
Voriş vorı əvvəl tır...tırp...
Bədə isə tırp...tırp...

İldırımhon "çaraq",... "çaraq"...
Birəq zəni "şaraq",... "şaraq"...
Vepurohi dərə-təpə
Selhon buro nırıl...nırıl!
Voriş vorı "şırıl",... "şırıl"!..

Səyhon hərdən röyü, pöyü,
Səyyod gırğa şunu, döyü.
Şunu tüfəng tarap,..tarap...
Ə küh-çəmən səs sədö tı!
Vin ki, çiyi ben kühhon tı!

Eyğır əshon kişnə zəni,
Çibon bədəs çumox vəynü.
Qariş boşı süri bəhəm,
Bədə biyo tı cürö soz.
Qasım zəvər, tı ziro soz.

Bə-bü sozınd quzi-vəkə,
Qariş boşınd dıbir, təkə.
Ye gözəliş əpəhnəki
Çımış zəni hərdən betı.
Ataş vəni bəsinetı.

Əsəl-kərə, limonlı çoy,
Məhil boşı bəsifrə zoy.
Bicə raftı yavoş-yavoş
İxtilot soz tı əyeyloğ.
Bala-bala gü əqeymoğ.

Oğul, ye şö tı pö bəbrun,
Dun ki, çıyı ben darun, bürun.
Vin ki, çıyı ben sər kühhon!
Ben yeyloğhon çı qüdrət hi!
Çı dövlət hi, çı sərvət hi!

GÜFTİRİND Kİ...

Ben yeyloğhon çodır-çodır bəbinəhon,
Yavoş-yavoş maral gəşdə bəçişməhon,
Ərüs-kilə, cavon-quca, bəbijləhon-
Bəhəmmeyi güş doşdum man, güftirind ki:
-Şoir bire baru xori ancaq Vurğun!
Əbiyormun nəmidərə Səməd Vurğun!

Bədih raftum isbih birçək bənənəhon,
Yoşi qe-qe dinyoh dirə bədədəhon,
Şırın-şırın laylay xunda bəməməhon-
Bəhəmmeyi güş doşdum man, güftirind ki:
-Tı xəbərti yara əzü zü boş bemun!
Əbiyormun nəmidərə Səməd Vurğun!

Bədih Tupçi bəüşəhon maralhona,
Bəzirvəhon dövrə zərə qartalhona,
Bəzəmihon hazor-hazor Eldorhona
Dirum, sıxan qe soxtum man, güftirind ki:
-Un şoirə xub bıstənim kiyi umun!
Əbiyormun nəmidərə Səməd Vurğun!

Çoyi rang-rang bə-Astara, bə-Lənkəron,
Rangi təmmis dəyiş birə bə-Mil, Muğon,
Bəçimhoni suol birə bəceyronhon
Tüş umuorum, çanto yoftum, güftirind ki:
-Buftunimiş lap bə tufon, saxta çovğun
Əbiyormun nəmidərə Səməd Vurğun!

Xotirəhon zuhun vəkərd qucoq-qucoq,
Bicə raftum, dərind əzü beman suroq.
Bə-Təlɪstun, bə-Qalacɪq birum qunaq
Bəhəmmeyi güş doşum man, güftirind ki:
-Ye şoiri hiç nəbire vese Vurğun!
Əbiyormun nəmidərə Səməd Vurğun!

MAN ÇI BUXOSTƏNUM

Man çı buxostənum?!-
 Man bafanum ki,
Bədiyoh bəhiç cöyi-
 baruyi zəmin,
Hiç kəsə çımhoni
 nəmlı naboşı.
Hiç kəsə dəş-ruyi
 hiç kəsə dılı
Hiç kəs əsər-sifət
 qəmlı naboşı.

Man çı buxostənum?!-
 Buxostənum ki,
Bədiyoh hər cöyirə
 gərdi ve çiroq
Nəyofi dəvo.
Çan qədər siloh hi,
 kürə vətı ö sozi,
Zəhərlənmiş naboşı
 ben cürə havo.
Buxostənum ki,
 ödöminhon dı-dıhəmə
 saxt girind,
 boşınd miğiyət.
Ve həmməleyişun
 həmişə
Güyü, xandı təbiət.

BİYOR BE MAN

(O.Sarıvəllirə baxundəni)

Oğul, vərə ben yeyloğhon
Kəklikoti biyor be man.
Dəstə-dəstə əgül-çiçək,
Ənunoti biyor be man.

Qucoq-qucoq əşimşothon,
Əqırxbuğum, əbotbothon,
Şırın-şırın ixtilothon
Vese tuti biyor be man.

Gərd dihhona yeki-yeki,
Yara vin ki, kihon təkı.
Bəsineti xəbər vəkı
Quti-quti biyor be man.

Taxıl himi bəyamachon?
Lavoş himi bəsər sochon?
Ki çı bafan əzin bəğhon
Kürə vəti biyor be man.

Ben sər kühhon qeyi qala,
Tı salom ti bə el-oba.
Höl xəbər vəy, oğul, bala,
Çı xostınd ti, biyor be man.

...

Bıstəni həyot çıyı?
-Həyot çanto yoştı hi
Be həmmeyi sınıği.
San çiləm varasi
Əzü bəoxir yoştı
Solhon sınıği.

GÜLHON Hİ Kİ...

Ben yeyloğhon çunun gülhon hısti ki,
Halam beşun nauftore ye dəsi.
Səböh-şəngüm məst bəbiran ödəmin,
Bəlkan, halam hiç nədire ye kəsi.

Gülhon hısti, hazor dərdə dərmuni,
Gülhon hısti, hər yekiyi ye cuni.
Gülhon hısti, numışuna tı duni,
Baru dinyoh zü məngəni ye səsi.

Gülhon hi ki, nəmiyofı bəhiç cö,
Gülhon hi ki, baru zəmin ni bö tō.
Gülhon hi ki, dinyoh miti bö bütö
Nəmügüyi kəmi, qeyi tı vəssi.

...

Valloh, bəmol dinyoh təməhman nısti,
Fikirman qe bədür, bədür bıraftan.
Arzuman üyi ki, gərdum bəməni,
Xəbərsız bədılhon dunum daraftan.

Buxostənum çunun məni boşum ki,
Mana hər sətirman bəbiyor munı.
Bədinyoh çan qədər ödəmin hısti,
Un mənirə üşun ve xori xunı.

Un səs dalğa-dalğa gərdı oləmə,
Əşəş qul pəhliman işnə boşı ü.
Vərö bəosimon-bəhaft təbəqə,
Bə dinyoh dıyımcı hiç naboşı ü.

...

İn mağor sısti mægü,
Qe sıxan hısti mægü.
Mavoki duhuntıra
Sıxantı nısti mægü.

TI DOR MANA

Bəsineman dıl dəyəsi,
Man san burom vaxtman rasi.
Be hiç çiyi maboş ösi,
Hınərtı hi, buror, mana
Məhil raftan, tı dor mana.

Bədəs-ruman xub dəniş tı,
Girərundom ruzhon veti.
Çı nasoxdom gü, man be tı?
Bəbiyortı biyor mana,
Məhil raftan, tı dor mana.

Bədirənum man ki isə,
Çıhon bordan kisə-kisə.
Veti imkon hiç ni isə,
Akore gül, tı kor mana,
Məhil raftan, tı dor mana.

Nabafanum, man bistənum,
Hiç çiyi nabuxostənum.
Nasan biyom, bıraftənum.
Xub bistəni tı hölmana,
Məhil raftan, tı dor mana.

Hər çı xostınd, tı ürə ti,
Mədəniş ki, hısti, nısti.

İn dərđhön ki, mana hıstı,
Nəmivini tı şor mana,
Məhil raftan, tı dor mana.

Dinyoh zəmi, umun xuşa,
Bəçirənınd xuşa-xuşa.
Bemun zəri nıstı quşa,
Məhil bastan tı, bor mana,
Hinərtı hi, tı dor mana.

...

Hölman xərobi,
Dərdman kitobi.
Bə eşq uftorom
Dılman kabobi.

...

Vir soxdim ədəb-ərkona,
Ruzi kəşi bəhavo.
Bijlə-kələh nadunustim
Bəsərmun umo havo.
Hər çı umo güftirim,
Dərmə əşəd ö-əlmun.
Qinəmiş soxd umuna,
Həm dürəcö, həm əlmun.

XUTA MABOŞ QE BEMAN

Bətölehman tı qisməti umore,
Be göreyiş bəpüşöman dərmore.
Tı ye güli bərah-ruzman vərmore.
Xuta maboş, xuta maboş qe beman,-
San zü burom oxir aztı yeqoş man.

Xub vəngəsti bədarunman həroy tı,
Usto mana əxiştanman həroytı.
Duxti be tı bəsineman səroy tı.
Xuta maboş, xuta maboş qe beman,-
San zü burom oxir aztı yeqoş man.

Tı naboşi dinyoh tihi mumunı,
Gözəlliyyə bəs ki əcə mudunı?
Dılman tıra hə ve eşqti muxunı.
Xuta maboş, xuta maboş qe beman,-
San zü burom oxir aztı yeqoş man.

Xub bistəni, Leylirə hi Məcnuni,
Eşqə əzü çı uftore bacunı?
Çiləm suxde oşıq Kərəm tı duni...
Xuta maboş, xuta maboş qe beman,-
San zü burom oxir aztı yeqoş man.

DƏSTIRA BEMAN Tİ...

İn kühhon bə hiç kəs məhəl nəhişte,
Ki umore rafte, bərə nənişte.
Tərsəgin əzərə soğ nəgirəşte,
Tıra rahtı benlo, rahtı benquli,-
Dəstira beman ti, nare qanquli.

Hiç məgü, nəmiyo kirə hi aqli,
-Xub dəniş, in kühhon şırın nağlı.
Yənbəki bigirər, dərə niğli,
İşqimiş biraftan dəniş unquli,-
Dəstira beman ti, nare qanquli.

Bədərə mədəniş, mikəşi havo,
Mire bəbın dərə Valloh, vehavo.

Gij inbi, bəsərtı mumunı havo,
Bərə ziro rafte Muso ve Quli,-
Dəstıra beman ti, nare qanquli.

Pötıra bəxori yeqoş bihil saxt,
İmidə a Xudo tı mabur hiç vaxt.
Dəkənısti, məgü, beman nısti baxt.
Yeşoş zü bigirər, rasi bülbüli,-
Dəstıra beman ti, nare qanquli.

ÇUNUN BİZƏRƏNİND, BAXUNDƏNİND Kİ...

Bişirişı bəsinə,
Qurbon əmi bil tora.
Şəmsi zəni klarnet
Tıyış güş dor bö yara.
Bədə biyo heyrət soz
Bə-Aftandil, bə-Rəmiş.
Tı buftun bətilisim
Yexə tır ti gü:-Kiş-kiş.

Hobil vəynı kamança,
Soza zəni Ədolət.
Zəni Komil qaboya,
Bəbolaboniş Həsərət.
Bədə tı vin ki, dıltı
Çiləm əcö bəbiran.
Bəpüşö çımtı əsirhon
Çiləm pöydö bəbiran.

Xon güyi be-Qərəboğ,
Yavoş-yavoş şikəstə.
Ozərboycon ve-Rəşid
Gərdı dinyoha dəstə.
Bədə tı vin Üzeyir,

Yara açihon nöşte.
Qara, Mislim ve MəlİK
Bicə vərmore nişte.

Ağabala "Rast" xunı,
Yaqub "Mənsuriyyə"rə.
"Səməyi-Şəms"ə güyü
Sadıqova Rəsmiyyə.
Bədə tı biyo güş dor,
Bə-Əbülfət, bə-Sara.
Vin ki, çihon bəbiran
Baru dinyoh tı yara?!

"TıSız"a xunı Bülbül,
"Dəşti"rə Hacibabo.
Əseyid qəzəlhona,
Bil güyü Əlibabo.
Bədə tı vin ki, çiyi,
Səxovətə bəsəsi?
Qədir, Olim, Nisora,
Nəzokətə bəsəsi?

Fotma "Kəsmə-Şikəstə",
Səkinə "Yetim segoh".
Şövkət xunı mənihon,
Zeynəbiş güyü "Dügoh".
Bədə tı biyo tob ti,
Səshona bənoleyi!
Vin ki, çihon baxundan
İslomi, Rübobeyi!

Babo bil xunı çımsız,
"Çalpaq", "Qaragilə".
Mirzo güyü ə-Sabir

Vebəmi gilə-gilə.
Bədə dun ki, man halam,
Valloh, hiç çı nədirom.
Ə-Sahibə, Elmira
Açanto nəgüftirom.

Nəgüftirom, naboşınd
Üşun azman pəjmirdə.
Çunun baxundənınd ki,
Çunun bəzəranınd ki,
Mirdəgor inbı zındə.
Bədə biyo tı vin ki,
Beşun çiləm volehum!
Çiləm dılman nozıki,
Man əməli solehum!

VAXSİND BƏSƏRPÖ

Ey cavonhon, ey cavonhon,
Vaxsind bəsərpö, bəsərpö!
Akore küh işnə boşınd,
Vaxsind bəsər pö, bəsər pö!

Nərə kəşınd, in küh-çəmən,
Ozod boşı təmmis Vətən.
Xorda sozınd xun bədüşmən,
Vaxsind bəsər pö, bəsər pö!

Ədəs rafte Laçın, Şuşa,
Qe dihhonmun quşa-quşa.
İşnə boşınd:-xon, bəy, poşa,
Vaxsind bəsər pö, bəsər pö!

Xuvar, buror, dədə, məmə,
Tüfəng vəynind bədəs, ədə!

Düşmən bəmun nəyo hədə,
Vaxsind bəsər pö, bəsər pö!

Məgüyind ki, in quceyi,
İn kileyi, in bijleyi.
Ataş zənind bənüneyi,
Vaxsind bəsər pö, bəsər pö!

ŞƏHİDHONA BE SOLİ

Umuruz hi ruzi-şəhid,
Umuruz ruz Kərbəlöyi!
Umuruz rıxt bəsər-tanmun,
İlohirə dərd-bələyi.

Umuruz suxt qərənfilhon,
Dəstə-dəstə vese ələ.
Umuruz bı hə biyerah,
İn kəmərmun dıqəd-dilö.

Bəküçəhon lillənmiş bı,
Xun axmış bı akore ö.
Mərd balahon qurbun raftınd,
Nəvirıxtınd əpüşö dö.

Məgüyind ki, xubar, buror,
Siyəh dəyıft bücö-bücö.
Ru cıg dorınd, mü vakardınd,
Dədə-məmə bütö-bütö.

Ruz zumustun əpəhnəki,
Cavonhona vəncirınd şö.
Umurz ruz şəhidhoni,
Məniş, bala, bəsərpö pö!

Baxsirənind bəxiyobon,
Sıra-sıra, cürö-cürö.
Bərə yavoş sıxan sozind,
Ruhışuna mənind əcö!

Yavoş gərdind, sokit boşind,
Sıxan mənind ədüre cö.
Şəhidhona ruhirə bö,
Sər ləmunind, biyend püşö!

Umurz hi ruzi-şəhid,
Umurz hi ruz Kərbəlö!
Umurz hi sol şəhidon,
Sər ləmunind, biyend püşö!

VƏTƏN QIYƏ BİZƏRAN

Buror, yarağtıra saxt gi bədəstı,
İzim ruz hünəri, qiyrətə ruzi!
Tı lərz vese vulkan, dərö axori,
Betı pələng güyind, nagüyind quzi,
İzim ruz hünəri, qiyrətə ruzi!

Ozərboycon vetı bil işnə boşı,
Tı vese qəhrəmon dara bədəvo
Tomrisə veseyi dara bəmeydun.
Bubur sər düşməne tı şun bəhavo.
Tı vese qəhrəmon dara bədəvo

Ədüşməne tı çunun dədə bustun ki,
Betı əhsən güyı Cavonşir, Bobək!
Nəsimi Hələbə əosimoni,
Güyı, Xudo boşı bil betı kümək.
Dəkinind bəsərtı gül ətək-ətək!

Tı çunun nərə zan bəosimon ki,
Səstı in dinyoha bon səri buro!
Qazanxan, Koroğli, Xətöi, Nəbi
Əqəbır xıştənün bəsərpö vaxsı.
Səstı in dinyoha bon səri buro!

Uftore bəqəfəs Kəlbəcər, Şuşa
Laçın yaralıyi, nərə bəzəran!
Bafan dədə bustun, Ağdam, Füzuli,
Xocalı, Qubadlı qiyə bizəran.
Laçın yaralıyi, nərə bəzəran!

Buror, bil zıhr biyo bəbiləghontı,
Tı baxun xun bustun, güllərə düz şun!
Ruzəl qiyomətə biyor bəmeydun,
Laxta-laxta boşı bəküh-dərə xun.
Tı baxun xun bustun, güllərə düz şun!

Məgü ki, bəmeydun tı təhnö munde,
U Moran verüzti dihhon, obahon!
Tifon boş, düşməne zan vese birəq,
Betı əhsən güyünd mərdə babohon.
U Moran verüzti dihhon, obahon!

Man raftum, tı mənə, biyo verüzman,
Umuna Vətənmun qiyə bizəran!
Bikişim düşməne düz bənüneyi,
Bətəppeyi tupa hey zəran-zəran.
Umuna Vətənmun qiyə bizəran!

NƏBİSTƏNUM

İn çı zamon, in çı dövrön,
Xubhon bire tammis yamon.
Rasiremi oxir zamon?-
Nəbistənum, nəbistənum!

Mərđi kəmi, nomərđi qe,
Şoriyi ni, dərđi qe-qe.
Çı san boşı: yo kəm, yo qe?-
Nəbistənum, nəbistənum!

İgid bire kuri, hori,
Faqir mægü kuramori.
Xəbər məvəy çiyi bori?-
Nəbistənum, nəbistənum!

Diynoh kələh, tı dərđ mənı,
Vəri hısti gəmi-gəmi.
Çı san boşı xışgi, nəmi?-
Nəbistənum, nəbistənum!

Ağami qe çihon dire,
Səri təmmis xərob bire.
Səbəb həyot, kitob bire?-
Nəbistənum, nəbistənum!

ƏZİN DİNYOH

Hiç kəs halam sirr nəbire,
Əzin dinyoh, əzin dinyoh.
Zəhər xorde, kef nədire,
Əzin dinyoh, əzin dinyoh.

Yamon bire zamon çətin,
Be dəyiftan yof ni sətin.
Nəbistənum çı bafan in,
Əzin dinyoh, əzin dinyoh.

Yo malloyi, yo qəziyi,
Həmmeleyi noroziyi,
Bil ü güyü ki roziyi,
Əzin dinyoh, əzin dinyoh.

Nə Məcnuni, nə Leyliyi,
Nə Kərəmi, nə Əsliyi,
Köm na usto müştəriyi,
Əzin dinyoh, əzin dinyoh.

Bəhiç naxış zər nəzərə
Dər vəkərdə, dər nəzərə.
Dədə Qorqud sər nəzərə,
Əzin dinyoh, əzin dinyoh.

GİRƏŞTƏ SOLHON

İniş ye zamoni, iniş ye vaxti,
Umoran bıraftan nəbünöştənim.
İniş ye tolehi, iniş ye baxti,-
Böyiş rozi nıstim, nəbəniştənim.

İn rahhon qe düri:-kühli-dərəli,
Nabafanum rohət girəştom raftom.
Çanto vasol dirom, çanto zumustun,
Be sərman əzişun isbi mü yoftom.

Bə hər bijlə sanqi xotireman hi,
Əbiyor namurond üşun bədiyoh.
Man be anun solhon qurbun unburum,
Voyərdınd bədəsman buftunınd hər goh.

İzim üşun beman gəştən bənağıl,
Dılman nozık bire akore şüşə.
Ben yoş ki, mana vordond rasundond,
Man beşun qarxundum, qarxund həmişə.

...

İn dinyoha korirə tı muduni,
Rışinirə, kurirə tı muduni.
Qe gəştum, nəgirəştum əhiç öyi
Arazirə, Kürirə tı muduni.

HƏR KƏSƏ DİNYOHİ VEXİŞTƏNİYİ

Hər inson bədiyoh ye rah umore,
Dı rah biyo isə ü çiləm inbı?
-Yo yaşamış inbı vese ödəmin,
Yo ki, əinsonlıq ye qoş kəm inbı.

Diyoh inson puri vese müjinə,
Ürə məlum nısti bitini, nimə.
Be yekəm bizəran ü zərdə simə
Be yekəm kəshoni zili bəm inbı.

Həyot çiləm hısti, çunun bıraftan,
Hər kəs çiləm hısti, çunun busoxtan.
Yekəm vir busoxtan, yekəm biyoftan
Be yekəm xışgiyiş, ürə nəm inbı.

Həyota təhli qe, şırını kəmi,
İnsona kuri qe, rışını kəmi.
Yekirə dərdi hi lap gəmi-gəmi,
Yeki hiç naxorda meyxos, dəm inbı.

Ü akore sanqi, vese pənbeyi,..
Hər kəs çiləm hısti, çununi beyi.
Be xordəgor dinyoh nərmə dımbeyi
Hər kəs ki, naxori, beyi qəm inbı.

NOROHƏTUM

Əhiç çiyi tərsman nısti,
Əkəm-əqe halam hısti.
Çan qədən ki, qonın sısti,
Man be diynyoh norohətum.

Hər ruz qırğın, hər ruz dəvo,
Zəhərlənmiş bire havo.
Ye middətiş çinin buro,
Man be diynyoh norohətum.

Biyo dənış bəxəritə,
Təmmis bire tikə-tikə.
Biraftənim umun bicə?
Man be diyonyoh norohətum.

DIYNOHA PÖYİSTOM DÜZ BƏMINGƏHI

Diynoha pöyistom düz bəmingəhi,
Ye gərdman ataşi, ye gərdman öyi!
Nəbistənum şundan man pö bəhiç cö,
Ye gərdman mələki, ye gərdman döyi,
Ye gərdman ataşi ye gərdman öyi!

Diynoha pöyistom düz bəmingəhi,
Ü mana par küftə xolinçemani!
Hər buhori, güli mana ləifman,
Hər sanqi ki, niştom nolinqemani,
Ü mana par küftə xolinçemani!

Diynoha pöyistom düz bəmingəhi
Vinum çarxi ürə əçi rost bire!
Buxostənum dunum, ə-Odəm benlo,
Bəki tüş umore, bəki rast bire,
Vinum çarxi ürə əçi rost bire!

Diynoha pöyistom düz bəmingəhi
Maniş bil vaçarxum lap akore güd!
Un qədər bəhavo səs hi, həroy hi,
Unsızış bəsərman baxundan hüdhüd,
Maniş bil vaçarxum lap akore güd!

Diynoha pöyistom düz bəmingəhi
Buxostənum dorum, ü navaçarxı!
Bədə bigirərurum man bonru diynoh,
Ü akore ləgan bonru naçarxı,
Buxostənum dorum, ü navaçarxı!

ƏNKİYİ

Bədirənind, ki busoxdan buxordan?
Bədirənind, ki bırafdan buvordan?
Bədirənind, ki bamundan bəmırdan?
İzım dunind, yara dinyoh ənkiyi?

Hər kəs hısti baru zəmin, qəmi hi,
Anyeki qe, anyekirə kəmi hi.
Anyekirə bəçımhoni nəmi hi,
İzım dunind, yara dinyoh ənkiyi?

Ve varlıhon kosibhon tən nəinbı,
Be dövlətli hiç vaxt Vətən nəinbı.
Kosib miri beyi kəfən nəinbı,
İzım dunind, yara dinyoh ənkiyi?

DİNYOH, Tİ QE YAMONİ

Nə bədüri, nə nəzık,
Nə gındeyi, nə nozık,
Nə qalını, nə tınık,
Dinyoh, tı qe yamoni

İnsoftı ni əəvvəl,
Be tı hər çıyi xəzəl.
Tı bərde çanto gözəl,
Dinyoh, tı qe yamoni

Ruti qe: çanto güyi,..
Düzirə nısti büyi.
Ki xub bafan dürüyi,
Dinyoh, tı qe yamoni

Fitnə, fərəceti qe,
Numtı, dərəceti qe.

Munde kəm, bərdətı qe,
Dinyoh, tı qe yamoni

Bıbərdəni tı vetı,
Bıbərdəni tı be tı.
Ki rozi munde aztı,
Dinyoh, tı qe yamoni

XUDO MUDUNI

Bədiyoh çan qədər heyrət soxdəni,
Diyoha çan qədər nağılhoni hi.
Bədiyoh çan qədər veru rafdəgor,
Diyoha çan qədər nığılhoni hi.

Dinyoh qe keyneyi, ə Odəm benlo,
Əzin qe-qe püşö birə dinyohi.
Çan milyard ödəmin umore rafde,
Çanto Sileymona dirə dinyohi.

Dinyoha ənvəli, oxiri çiyi?
Ü san çiləm boşı, hiç kəs nəbıstan.
Xudoman mudunı san çiləm boşı,
Əçi dırıt soxde, ancaq ü bıstan.

YARA VINİM KI...

Man çı bafanum?!

Man bafanum ki:-

-Zıhrmun rası əgər

cürö boşim əzin diyoh

birem bəüzgə diyoh.

Azara xub-xub dənişim,

vinim yara,

Vaçarxıstan-vaçarxıstan
bıraftan bicə dinyoh

Bafanum ki,
zıhrmun rası
Girim dorim diynoha
vaxt pöyü
ü navaçarxı.

Qeyqunim bədarun dəsmun,
bəcö xıştan
saxt pöyü,
ü navaçarxı,
navaçarxı.

Nadunı girəştan
xori əzir astara.

Ye middət dorim,
bədə ruho tim

Yara vinim ki,
dinyoha oxiri
çiləm bəbiran yara.

NƏ İNBİST

Bafanum bədiyoh dir umorom man,
Ye qoş zü mumorum, çinin nə inbıst.
Mudoştum dinyoha bədarun dəsman.
Lap ben gürdi diyə, əzin nə inbıst.

Çunun çihon hısti əgər ki, vini,
Cigərtı mıçağı hər goh ki duni.
Mudoştum hər kəsə man hə bədini
Lap ben cürə hiç kəs, ədin nə inbıst.

Çunun qarış bire millət bə həm ki,
Tı hə gü, bafanınd bəcəhənnəm ki,
Korhon busoxtənind ve dı-dıhəm ki,
Bəşeytun, əcinə, bəcin nə inbist.

Dinyoh əsər bəbın bire biyobur,
Nə xotır-hürmət hi, nə həyo-obur.
Bafanınd in millət təmmis bire kur,
Oxir ü əvvəlhon çinin nə inbist.

Çinin ki in dinyoh biraftan, hısti,
Diyə antı-alman kıboşum nısti.
Ki bafan rost bafan, qonunhon sısti
Hiç kəs yoxsan çinin bədbin nə inbist.

İN DİNYOHA KORİ DUROZİ, DUROZ

İn dinyoha kori durozi, duroz,
Ürə nə əvvəli, nə bədeyi hi.
Hər kəs ki, bobəti ü, ve burori,
Hər kəs ki, kosibi, vö dədeyi hi.

İn dinyoha kori durozi, duroz,
Əzü sər nəzərə halam hiç kəsi.
Şohi, vəçinimi, eli, qugeyi
Əzü sər nəzərə halam hiç kəsi.

Çımman əzin dinyoh ö nabuxordan,
Çiləm ö xorı ki, öyi nısti hiç.
Çiləm bəçarxıstan, vecə bırafdan,
Ü nəbüpöyısdan, cöyi nısti hiç.

Çımman əzin dinyoh ö nabuxordan,
Əçişmeyi ürə vorişi qeyi.
Həmişə əniğıl qurda budoran,
Sokit nəbəbıran xorişi qeyi.

Ben dinyoh hiç bərah nasan burom man,
Çiləm bərah burom nısti hiç rahi.
Hər çiyi bəoləm vehəm quşeyi,
İn dinyoha nısti hiç hamurahi.

Ben dinyoh hiç bərah nasan burom man,
Ürə nüşüveyi, tikiyi qeyi.
Əxo navaxışde halam həmmeyi,
Hər kəs vogəh bire üşuniş keyi.

Mana əzin dinyoh xoşman naumo,
Ürə çiyi hi ki, xoşmanış biyo.
Xok bərixtan ürə əösüvöyi,
Be hiç kəs namunde nə obur-həyo.

Mana əzin dinyoh xoşman naumo,
Təröziyi rosta, şəft bəkəşiran.
Əbırə bıbərdan ürə hər çimi,
İnsona əcuni nəft bəkəşiran.

Ben dinyoh man çiləm bərah burom ki,
Cavoni quceyi, quceyi cavon.
Ve Qırat raftəgor bəxər suvori,
Bəxər ki loyiqi bire qəhrəmon.

Ben dinyoh man çiləm bərah burom ki,
Aslani xərgüşi, xərgüşi aslan.
Bə hiç kəs bəhəmin hürmət namunde,
Ürə vəçinimi gəşde bəqaplan.

Sər nəbizəranum əzin dinyoh man,
Şurceyi buhoyi, əsəli üçüz.
Duği əqeymoği qiymətli bire,
Dədəərə sıxani, məsəli üçüz.

Sər nəbizəranum əzin dinyoh man,
Kələhə və bijlə əhəm fərqi ni.
Hər kəs çiləm xohı maxsı, minişi,
Ərüsə və kilə əhəm fərqi ni.

İn çiləm dinyohi, nəbistənum man,
Ağıllıyı kəmi, vəhşiyyə qeyi.
Yekiyi hələli, yekiyi dızdı,
Rosta vedürüçi fərqi ni beyi.

İn çiləm dinyohi, nəbistənum man,
Ziroyi zəvəri, zəvəri ziro.
Hər çiyi qarışı bədarunhəmin,
Yo tı baru dərö, yo bəbin firo.

...

Kühhona fikirlı dirum umuruz,
Təmmis sərişuna xır şiriştəbi.
Bəərş kəşirəbi un bılındihon,
Çorzuni zərəbi, rohət niştəbi.

...

Bəkəmət küh ye qori boşum,
Bəkinor rah ye dori boşum.
Çan qədər kosib hi, man ürə
Düsti boşum, burori boşum.

AY KÜHHON!

Bicə dirum sıxan hısti dəkirə,
Kürə soxdum bəsineman vəkirə.
Bəki güyum man işuna yekirə,
Umorom ki güyum beşmun, ay kühhon!

Bəsərişmun vese səyyod qe gəşdom,
Hər çişməre man bəsəri qe nişdom.
Man işmunsız xıştanmana tək hişdom,
Yamon mundom izim pəşmun, ay kühhon!

Man voyəşdom, bətanışmun sipuso,
Düz umorom, navoyəşdom hiç puso.
Bərə inə xub güftire lap Muso:
"Qəbul sozind mana işmun, ay kühhon!"

AY KÜHHON!

Umorom ki, baru işmun ru bihlum,
Sinemana bəsineşmun dəsöyum.
Umorom ki, lova sozum, əsəhvman
Bigirərind, hər çı sozind vətöyum,-
Ay kühhon!

Çan müddəti cürö birom man raftom,
Arafta ruz hiç rahmana nə yoftom.
Nohəq soxdom, man begörə voyəştom,
Bicə güyind, vesərkəllə büdüyum,-
Ay kühhon!

Çım vokədom, işmun çinin hə nişten,
Qe kəshona əginohi girəşten.
Man umorom, izim beçi nəhişten?
Xıştanmana ve dandunman san cöyum,-
Ay kühhon!

KÜH BABO

İn ərə un qədər çunun bılndi ,
Birəq əzü ziro bizəran bərə.
Bamundan bəsərhəm vərfi vesolhon,
Bölə bidəşundan, puri hər dərə.

İn ərə un qədər çunun bılndi ,
Quşhon baqulziri maçarxı ürə.
Kuraxır pur inbı bədərəhoni,
Biyerəh havoyi mıçarxı ürə.

İn ərə un qədər çunun bılndi ,
Çım vini mivını unsər dinyoha
Səs rası hey minı hər kəsə xohi,
Mügüyi vekültı məbər dinyoha.

Kühhon hi Babora üşun ö-eli,
Babo kələh inbı, kələhiş hısti.
Kühhon qe: Elburus, Savalan, Kəpəz...
Babora bədiyoh hiç töyi nısti.

*Zuhunmuna əqödö-qonuni
ye dəstə şer*

1.HƏR ÇIRA NUMİ Hİ

(Be isim)

Hər çira numi hi:
ve çim pöydödorareş,
nadorareş...
Bəağıl umorareş,
naumorareş...
Bəzir xori birərəş,
nəbirərəş...
Bəhavo astarahoneş,
Lap bonru havo
birəhoneş,
nəbirəhoneş...
Hər çira numi hısti,
Numsız ki, hiç çı nısti.

2.DƏRƏCEYİ Hİ

(Be sifət)

Hər çira hi
dodi,
rangi,
ələməti.
Hər çira hi
xub-xərobi
kəroməti.
Hər çı hısti bijlə-kələh,
Hər çı hısti yo təng-firəh,
Şırım, yo tırş, yo tırşməzə...
Vese ödəmin lap tı məzə...
Hər çı boşı zərreyi hi,
Hər zərrərəş qədəri hi:
Bəqödeyi,
Əqödə kəm,
Əqödə qe
dərəcəyi hi.

3.HƏR ÇIRA QƏDƏRİ Hİ

(Be say)

Hər çıra hi qədəri,
 hi sıreyi,
Kəmi, qeyi,
çan qədəri?
Yo məlum, yo noməlum...
Lap vərfeş bətoxe dor
 hi sırsıreyi...
Hər çıy qeyi əyeki
 dutoyi,
Aduto qeyi...
Amolım, yeki
 əhəmmeyi kələhi,
 əhəmmeyi kələhi.
Numiş ki, məlum.
Ü yaratmış soxde
 nə qe, nə kəm
Hər çıra bəqədəri,
Hər çıra hi qədəri.

4.ƏVƏZ BUSOXTAN

(Be əvəzlik)

Hər çıy dı-dihəmə
Əvəz busoxtan:
İşiq ləmpərə,
yamac tərərə.
Kilə məmərə,
gedə dədərə.
Hər çıy dı-dihəmə
Bücöyü kor bədiran:
Əncinə bücö şəkər,

Koğəz бүcö dəftər.
Xər бүcö əs,
Pö бүcö dəs.
Olim bəziro nişte,
cohil bəzəvər.
Sağot nərə bizəran,
xırd bire təvər...
Xudo salomət sozi...
Bəçi gərəyi
ben cürə həminə yoftan?
ben cürə
dı-dıhəmə əvəz soxtan?

5.HƏR ÇIYI BƏHƏRƏKƏTİ

Hər çiyi bəhərəkəti:
Dor, küh, sanq, dinyoh...
Aru sokit pöydöyi,
adarun bəduşiran...
Daim bəhərəkəti,
bəhərəkətiş bəbiran...
Birəq bizəran...
Voriş borıstan...
Öhon axmış bəbiran...
Hər çiyi bəhərəkəti.
Bədinyoh hiç çiyi
sokit ni, səssız ni...
Hər çiyi ve dinyoh bəbiran,
ve dinyoh hərəkət busoxdan.

6.HƏR ÇIRA CÖYİ Hİ

(Be zərf)

Hər çıra cöyi hi,
tərzi hi.
Hər dihə, xunara,
şəhərə, ölkərə
mərzi hi.
Hiç çiyi şorisiz,
kədərsiz nə inbi.
Yo qeyi, yo kəmi,
Hiç çiyi qədərsiz nə inbi.
Vaxti hi hər çıra.
Baxti hi hər çıra.
Yekirə bərixtan bəsəri
qəm, möhnət.
Yekirə səri pur, ziroyi...
Yekirə tıptihi zəvəri...
Səbəbsiz, məqsədsiz gü, çiyi?
Hıstisə, gü vinum ü, çiyi?

7.HİÇ ÇİYİ

(Be bağlayıcı)

Hər çıra inbandınd
bədi-dihəm.
Hər çıra mokinınd
ədi-dihəm.
Hər çıra be yekəmi
bərobər poy minınd.
Hər çıra ə yekəmi
zü mizənınd.
Rubaru mihlınış qe kəsə,
nə sıxan müşünöyınd,

nə muşunuxund hiç kəsə.
Yekirə bəyeki
 mihilind möhtoc,
Yekirə be yeki
 işnə minind toc...
Amolım, xıştənun umunsız
 hiç çıyınd,
 işmunsız
 hiç çıyınd.
Təhnö munindsə,
 mənosız,
 suolsız
 hiç çıyınd.

8.NUMHONA DÜSTİ

(Be qoşma)

Vehəmmeyi bırah murond,
 hamurahi minind.
Ancaq, numhona düstiynd.
Veşun vaxıştənd, bəniştənd.
Hiç çıyışun nısti əzişun cürö.
Numhon:
baxuna burond,
 san burond.
Bəküh vərond,
 san vərond.
Bədərə firond,
 mifirond.
Vese afto suzınd,
 musuzınd.
Vese ödəmin mirınd,
 mimirınd...
Ödəmin düstiş bəbirəni
 boşı əzini,
Düstireş sozı ve əzini.

9. ZIHRIN BOŞIND

(Be ədot)

Bəhər çiyi zıhriş mitınd,
mustunındış,
Hər çiyirə zıhrın minınd,
mustunındış.
Muxohınd ki, hər çı hısti,
Zıhrın boşınd, gurun boşınd.
Muxohınd ki, ve hər kəs birınd
Vese Bobək,
Dəli Domrul dərö səşişun.
Akore Nəbi,
Qoç Koroğli vərö səşişun.
Muxohınd ki, Həcər xanım,
Telli, Nigor,
Tomris nənə,
Selcan xotun...
Çan qədər ki, gurun hıstınd
İn cavonhon, xuba kilon,
Düz un qədər gurun boşınd.
Sıxanhoniş, cümləhoniş,
Vese işun zıhrın boşınd.

10. HƏ YE SIXANI

(Be nidohon)

Birəq zə ətəppe küh
Küh səs dərörd:
-Oho!..
Dərəhona seylob ruft bərd
Sinəhoniş güfti:
-Paho!..
Təli fıraqıst bəpöman,

Maniş soxdum:

-Of!..

Ye dəs eliş vəyəsi bəpiç

Üyiş girəst:

-Uf!..Of!..

Hər çiyirə ve ye sıxani

inbı güftiran,

bəsər uftorəgor boşı.

Hər çiyirə ve ye dənışirəni

inbı diran,

dirəgor boşı.

Ü ki, bəsər baftoran,

bədiran,

Bəşiniran.

Ü ki, ödəmini,

Ürə vəssi hə ye sıxani.

Poema

ZUHUNMUNIŞ Hİ, DUHUNMUNIŞ Hİ.

Ki çı bafan bil güyü
Yazimana
San nışum ve zuhunmun.
Sıxanmana
San güyum ve duhunmun.
Bıstənum,
Qe-qe kəşon
San büzmış sozınd lö
 bücö-bücö,
Qe-qe sıxan san güyınd...
Böşgü,
Bəhər sıxani güş mador,
 ay buror!
Bil güyınd ki çı bafan,
San ye hör güyınd,
 bədə pöyınd...
Zuhunmuniş hi,
vese bülbül be vokərdan,
Duhunmuniş hi,
sıxana vese gül be dəkərdan!

...
Vəssi diyə təbezım,
Zuhunmun biran-biran,
sıxanmuna nə nıştim.
Xiştanmun əxiştanmun
 varamıstim,
duhunmun biran-biran
xiştanmun bəsıxanmun
ye məhəli nəhiştim.
Bemun ki çı bafanbı?
-Hiç kəs!
Hə əxiştanmun nəbidərmoranbı

Valloh, səs.
Xiştanmun sıxanmuna
ve üzgə zuhun bafanbirim.
Çünemun şəft bira-biran
ve üzgə duhun bəxandıstanbirim.
Ki san biyo ve zuhunmun
nöşı bemun?

-Hiç kəs!
Gərək bəxiştanmun boşı həvəs!
İzım qe soğ boşı hükümət.
Bafan ki:
-Xiştantı soz betı hürmət!
Nöş vezuhuntı,
Xun ve duhuntı!

...
Əzin püşö...
Tı bə dərd dənış...
Umun biran-biran,
Zuhunmun biran-biran,
Duhunmun biran-biran
Ve zuhunmun
nə xundem, nə nöşdem.

Baru xori in qədər xalqa
bədaruni bemun
tənbəl-tənbəl
hə zərem nişdem.
Deməli, ümun hiç nəbirem.
Hısti-nıstimuniş
məlum nəbire.
Umun çiyim,
Umun kiyim,
Ödöminim,
sanqim,..
küyim,..

məlum nəbire...
İzım qe soğ boşı hükümət.
Bafan ki:
-Xiştantı soz beti hürmət!
Nöş vezuhuntı,
Xun veduhuntı!
...
Əzin püşö,..
Tı bə dərd dəniş:
-Deməli, umun birem,
zuhunmun na.
Umun birem,
duhunmun na.
Deməli, umun
mirdə birem-
Bəsərpö gəşdə
zındeyə mirdə.
Bıraftanbirem,
baxıştanbirem,
bəniştənbirem...
Amolım, hə mirdə birem ki,
mirdə.

İzım
qe soğ boşı hükümət!
Soxd bemun hürmət!
Bafan ki:
-Tıyış zındə boş,
Nöş vezuhuntı,
Xun veduhuntı!
...
Əzin püşö,..
Bəmirdanbirim
Yosinmuna
baxundanbirınd,

Bədə bibərdanbirınd
bi ye çoleyi
başundanbirınd.
Bəbiranbirim
diyə zındə na, mirdə,
həqiqiyə mirdə.

Çı fərqi bı:
Yo zü mirdim, yo dir,
yo mundim, yo birim vir.
Hiç kəsə bəveci nəbı.
Beçı ki,
İn qədər xalqa bəqədi,
Səs xiştənə dərördəgor
yekı nəbı.

Nəbı ki, güyı:
-Zuhunmunış hi,
Duhunmunış hi!
Bistənim vaxıştəniş,
niştəniş.

Yekı nəbı güyı ki:
-Ay camoət, işmun biyend,
çiləm hükümət bafan
nöşim vezuhunmun,
xunim veduhunmun!

Güyim ki,
nunmunış hi,
nummunış hi!
Oxir bədinəyoh
Hər çıra numi hısti,
numsız ki, hiç kı nısti!

Yekı nəbı güyı ki:
-Ay camoət,
isbih soxdəneş
qədəri hi,

dərəcəyi hi?
Oxir umuniş ödəminim,
Sıxan nıstim ki,
dı-dıhəmə əvəz sozim.
Vese el hər çı dirim,
Umun bö həvəs sozim.
Yeki nəbı güyü ki:
-Umun hıstim!
Hə xıştanmun be xıştanmun
Ye qoş sıstim!
Beançı nıstim!
Umun hıstim!

...
Bədirənum norohəti
tıyış veseman.
Bədiranum bəheyreği
tıyış veseman.
Bafani:
-Çiləm ki, oxir man nıstum?
Biranmana, gəştanmana,
Hər ruz-şəngüm xıştanmana
oxir işmun lap qe dirend,
man hıstum!..
-Bədirənum, burərman, tı hısti.
Amolım,
təbezım imkontı biran-biran,
vezuhuntı naxunde, nanöşde,
Be göreyiş tı nəbire, tı nısti!

...
Beçı nısdım?
Hıstim:
Maniş hıstum,
tıyış hısti,
üyüş hısti-

həmmələmuniş hıstim.
Duhunmuniş hısti,
Zuhunmuniş hısti.
Hıstim, biremiş,
Əkəm-əqe diremiş...
İzım tı güş dor,
Man güyum beçı nıstim.
Bədə hə xıştantı gü,
Hıstim, nıstim, yoxsan ki,
sıstim?

...

Bazuhunmun umuna
şırın-şırın nağılhon,
hekoyəthon hi.

Bazuhunmun umuna
ədiyoh-bədiyoh
şikoyəthon hi.

...

Ki umore, ki rafde?
Ki şunde, ki vəyıfde?
Ədəs ənki gırıfde?
Dinyoh, tı qe yamoni!

Tı çışmeyi, bistənum,
Tı təşneyi, bistənum.
Tıra çı busoxdənum?
Dinyoh, tı qe yamoni!

Bibərdəni tı vetı,
Bibərdəni tı be tı.
Ki rozi munde əzti?
Dinyoh, tı qe yamoni!

Man
Əzin bədə çı nöşum,
San nöşum vezuhunmun.
Əzin bədə çı güyum,
San güyum veduhunmun.
San güyum ki, dıleş çımi hi,
Gərək bəhər çıy
dənişi dıla veçimi.
Bədə duni bədiyoh
çı hi, çı ni...

San güyum ki,
Gilə-gilə umoran ö,
Bəsinə küh əçım çışmə.
Suxdan-suxdan bəgəşdan ö,
Ye maralış munde təşnə...
San güyum ki,
Mana vedinyoh
bəare dutoyimun
kisə pöyisde,
pöydö ni...

Nəfəsirə bəşinirənum
yamon döyisde,
təngnəfəs bire
pöyisde,
pöydö ni...

...
Burorman,
tıyış nös vezuhunmun.
tıyış gü veduhunmun.

Tim dəsbədəs kürə vətım
dədəhona nağilirə,
babahona nağilirə,
nağılhona nığilirə.
"Yeki bı, yeki nəbı,
Xudo bı şeriki nəbı..."

Kürə vətım
babahona sıxanirə,
 məsəlirə,
Sıxanhona, məsəlhona
 əsəlirə.

"Bəamonət
Nəinbı xəyonət."

"Aztı hərəkət,
Azman bərəkət."

Kürə vətım, vir naboşı
 in yaqut, ləl,
Vir naboşı in xəzinə
 vese xəzəl.

İn sıxanhon
zamon-zamon, əsr-əsr
Əsinağon qe dərmore.
İn sıxanhon
nəsil-nəsil qe girəşde,
rah umore.

"Həlvo-həlvo vegüftiran,
Duhun şırın nəbəbiran."

"Xurus ki, ələü nəzə,
Bürun rışın nəbəbiran?"

"Sılımə yepö-yepö məronnd."

"Raha yavoş-yavoş murond."

Bəli, təbezım

Kürə nəvədorem in xəzinərə
 nənöşdem.

Güzəşt soxdem ki,
Ki isə bemun san nöşi,
Çorzuni zərem nişdem.
Xiştanmun vexiştanmun
Qe soxdem vozi.
Bədeyiş ki, ye qoşiş

Tob dorem, vətöyistem
 zərdə "burorunmuna",
 Dılı kırmına qunşihonmuna
 bənozi.

Çı zəron,
 Havomun bire, nəbire
 Bəustuxunmun
 uftore, nauftore
 Daraftem von havo vozi.
 İzım tı gü,
 Umun birem, çiləm birem?
 Xiştanmun be xiştanmun
 Çıhon soxdem, çıhon direm?..

...

Amolım, izım
 imkonmun hısti
 bezində biran.
 Bədiyyoh in qədər xalqa
 bəqədi be biran.
 Xiştanmun dinyoha
 xub-xub be diran.

Beçı ki:
 Qoşma qeyi bəzuhunmun,
 laylay qeyi bəduhunmun...

Kürə vətım,
 qalın-qalın kitob inbı,
 dinyoh miğərdı.

Kürə vətım,
 be millətmun savob inbı,
 num millətmun
 dinyoh miğərdı...

Yara vin ki, çı xub bafan,
 Ye ərüsi be el xiştan.
 Yavoş-yavoş bəsər lələ
 Çı baxundan ü əxiştan:

Bil man kəşum noztıra,
Təmis sozum tuztıra.
Tı bixis şırın-şırın
Nəmihlum səvoz tıra.
Laylay, bülbülman, laylay!
Laylay, ay gülman, laylay!

Çımmana betı koşdom,
Əcunman əziz doşdom.
Bixis şırın xohon vin
Bəlütı gül hişdom.
Laylay, gılxısmən, laylay!
Laylay, nərgızman, laylay!

Yara vin ki, ye oşığı
Vezərdə sim çiləm bafan.
"Yanıq Kərəm", "Ruhoni"rə
Çiləm bordan ü, bəsıxan:

Avoz vasol umo, dəyiş bı kühhon,
Avoz bəsineman dil bilərzıstan.
Avoz mana təbman bı vese çışmə,
Bülbülə əeşqi gül bilərzıstan.

Avoz əlöləkhon bı ola şüşə,
Avoz əçəmənkhon bı məni işnə.
Avoz əbın külə dərmə bənövşə,
Həçinin dun Dəclə, Nil bilərzıstan.

Avoz pərişdəkhon voyəşde bərə,
Avoz yomyoşılı sine küh, dərə.
Avoz əng əgülhon bəyıfdan şirə,
Vese nənö mixək, hil bilərzıstan.

Avoz əkəllə küh birəq bizəran,
Avoz xori, havo vogəh bəbiran,
Avoz dinyoh beman ləzzət budoran,
Avoşiş umora sel bilərzıstan...

...

Yara vin ki, çı xısire,
Möhonmuna bəsinəyi.
Boyətihon, tərmaçahon,
Yoft nəbirə xəzineyi.
Dəstə-dəstə kürə vətım
Mudunim ki, umun birem.
Mudunim ki, baru xori
Bicə pöyim, bicə firem.
Mudunim ki,
Babahona əhikməti,
Əməhəbbət, ənifrəti,
İn xalqmuna əqüdrəti
Qe güftiron boyətihon.

Mudunim ki,
Yo ənəzık, ədüərə cö,
Nəgüftiron bücö-bücö.
Be hər çiyi cürö-cürö
Qe güftiron boyətihon.

...

Man oşığum bərutı,
Vəy rubəndə aru tı.
Fırağısde bədılman
Nəmidərə baru tı.

Qe əzizman bəqum gəşt,
Bəsanq, bəxok, bəqum gəşt.
Rahtıra güzət soxdum
Dılman mana bəmunum gəşt.

Cih durundum, dərz soxdum,
Sıxanmana ərz soxdum.
Aztı xəbər nədərmə
Mirdanmana fərz soxdum.

Mara, mara korman hi,
Ədərd mana borman hi.
Ben yoda viloyəthon
Buhorsıza doman hi.

Zuhunman hi, nıstum man,
Duhunman hi, nıstum man.
Əzin gurun dərd inbı
Biran-biran nıstum man...

...
Qe niğili in xəzinə,
Umun şö-ruz kürə vətım
 namarası.
Be tup soxdan həmmeyirə
Ye ömürü nəmirası.
Xub bistəni çımun bire,
 çı nəbire.

Dəsdonhonmun,
kiliddəmə, qəzəlhonmun,
tərifnomə, çaşdırmahon,
 Bi ye nəfəs,
 bi ye duhun
ləp güftirə şeirhonmun
 qe-qe bire.
Köminə güyum, çı nəbire?..

...
Buror, bərə ve məniyi
Həzrət Babo
İsgəndərə ve quşhoni

zəvər rafde.
Azara ki, hiç səbətış
 nəmiqrəri
Ü, bəşeytun sanqış şunde.
Buror, bərə xundan-xundan
Mustafo xon
xoyəkəyə vezərđiyi
Bəküh Niyol qala duxde.
Bəkühi Fit,
bətəppe yol xuna duxde,
 qala duxde.

...

Yeyloq hi ki,
Bəcamoli vurğun bire
 Səlim Sulton.
Hə azun vaxt
Num yeyloqış munde, bəlkan,
 Səlimsulton.

Bə-Qurbongəh
Həzor solhon əzin püşö
Dədəhonmun,
Bəböhonmun
qe burire quzi qurbun
 əsiqqi cun.

Hə izımiş Həzrət babo,
 Qurbungəhiş
Müqəddəsi be həmmemun...
Bafanıd ki,
Məçidgoh inərəşə şəhri bire,
İnnam bire xalqmun beşun
 əsiqqi cun.

Hə izımiş müqəddəsi,
 qıbləgohi
 işun bemun...

...

Qe duroz mənim sıxana,
Bəhər sıxani
bafan-bafana.

...

Sıxan qeyi, tərix keynə,
Yeki-yeki nöşim gərək!
Kürə vətım həmmeyirə
Bədi-dihəm boşim kümək!
Yeki-yeki nöşim gərək!

Sıxan qeyi, kürə vətım,
Mügüyim ki, umun birem,
umun hıstim!

Sərmun diyə zəvər inbı,
Mügüyim ki, beçı nıstim?
umun hıstim!

Duhunmunış hi!
Zuhunmunış hi!
Bədiyoh be güftiran
Sıxanmunış hi!

Boyətihon

(Çarxunda, nöşdə, kürəvədorahon)

**Mara, mara korman hi,
Ədərd mana borman hi.
Ben yoda viloyəthon
Buhorsıza doman hi.**

1. Cih durundum, dərz soxdum,
Sıxanmana ərz soxdum,
Aztı xəbər nədərmə
Mirdanmana fərz soxdum.
2. Qe kəshonman bə-Qum gəşt,
Bəsanq, bəxok, bəqum gəşt.
Güzət soxdum rahtıra
Dılman mana bənum gəşt.
3. Man oşığum bərutı,
Vəy rubəndə əru tı.
Fırağısde bədıman
Nəmidərö bəru tı.
4. Ataş manum, ələ tı,
Suzund mana ələti.
Sıxanmana xırd sozi
Xudo betı bələ tı.
5. Zuhunman hi, nıstum man,
Duhunman hi, nıstum man.
Əzin gürün dərd inbı
Biran-biran nıstum man.
6. Biçoreyum, biçora,
Bebičora çı çora.
Bəki güyum dərdmana
Bicə burom be çora?
7. Şeyi hi əzərxora,
Yexeyi hi zər, xora.
İn qədən dəyifde ki,
Lap bire zəri xora.

8. Ruziş manum, şöyiş man,
Dəsiş manum, pöyiş man.
Naxordum sirr nəbirum
Hiç doyunca öyiş man.

9. Yəyliqtı boği beman,
Xişdantı soği beman.
Bədinyoh nəbirantı
Vallohi, doği beman.

10. Bəkühhon şö uftore,
Ədüzhon pö uftore.
Bəbiyorman piyəрман,
Yekiyiş mö uftore.

11. Marala bəyeyloği,
Niyola bəyeyloği.
Ki xorı nəmimirı
Şişəkə əqeymoği.

12. İn kühhona bonruiyi,
Maral hısti bonruiyi.
Bədılman birəgora
Duto xol hi bon ruiyi.

13. Mundom bəxəroba cö,
Xərobi, xərobacö.
Kişdi varsdi mana
Cunman raft bücö-bücö.

14. Man gəşdum bəüşəhon,
Ərs çımmın bəşüşəhon.
Tı xısırı baxneti
Man mundum bəküçəhon.

15. Nun be man, duna be man,
Tı mægərd duna, be man.
Ösüvöman xısire
Ki san tı duna be man?
16. Tı xol zəre əsər xol,
Mü dəkərdə bəsər şol.
Man betı çı güftirum
Günəhontı bire ol?
17. Qe guruni laparman,
Bədəryohhon laparman.
Kilon bolış miğiri
Əpırdinman, əparman.
18. Bəvasol buhor inbı,
Buhor boşı bor inbı.
Tıra duto zuhun hi
Betı etibor inbı?
19. Bəsər kühhon üşeyi,
Dılman xırda şüşeyi.
Mana xostəgormana
Mühoni bənövşeyi.
20. Çımhontı rıprışını,
Zuhuntı şıprışını.
Fərhoda bə-Bisutun
Bərdəgor un Şirini.
21. Tı təmmis xəzineyi,
Tərtəmis xəzi, neyi.
Löhontı bəsərhəmin
Dürr, inci, xəzineyi.

22. Müti siyəh əzuvol,
Güneti ol əzuğol.
Ben qındi ki, hısti tı
Xudo dorı əzavol.

23. Girdimon ye nağlı,
Öhoni qe niğli.
Sıxanhontı dun, be man
Əsəl, naboti, niğli.

24. Namusuzı, kiyi ü?
Ataş nısti, çıyi ü?
Məgərd mana ki suzund
Bədür nısti, tıyi ü.

25. Diryos boş, məzan mana,
Vese mor məzan mana.
Vəybər bətan zər fürüş
Bəxori məzan mana.

26. Bafani ki, bəyum man,
Olat bustun dəynum man.
Bişiriş bəsineti
Hər noztıra vəynum man.

27. Sıxantı vəyıft mana,
Suzund, bərd ye cıft mana.
Şundi raft bücö-bücö
Ki umo dəyıft mana.

28. Mizəni bülbül həroy,
Vir sozi be gül həroy.
Kosibhona hiç çı ni:
Nə kəfən, nə tül, həroy.

29. Gül vəçi, zəvər bihil,
Bəsərti zivər bihil.
Mana üçüz nəmitınd
Sad tümən əsər bihil.
30. Abazor tı mol bustun,
Sərti vozi şol bustun.
Ədürə cö umore
Köyrirə na, ol bustun.
31. Barutı hi siyə xol,
Beçi tıra diyə xol?
Tı almani, man antı
Hiç məni üzgə xəyol.
32. İn üşə, üşə nısti,
Güli bənövşə nısti.
Dıl xırd soxdan hünər ni
Ü betı pişə nısti.
33. Əyoz nıstum, motöyum,
Dı bor nıstum, ye töyum.
Baduhun dər qe məpö
Biyo bərə təhnöyum.
34. Məgirey, şəbih məni,
Qe kora isbih məni.
Ye rah betı çım zərom
Tı mana ədih məni.
35. Ədəs eşq man zərd birom,
Hiç şor na, man dərd birom.
Kəşirom in dərdhona
Nə mirdom, man mərd birom.

36. Giloba tı kəş əgül,
Duvoğa dəki ətül.
Dərö bəboğ bigəştan
Bil xunı xori bülbül.

37. Şırınçoya qəndiyum,
Mütıra kəməndiyum.
Dinyoh dağarı, buro
Çımhontıra bəndiyum.

38. Man ədərdtı, qır birom,
Nabafanum sırr birom.
Dərdeş qədəri inbı
Man bəqəd dərd vir birom.

39. Oşığum bəboyəti,
Man oşa, bə boyəti.
Bürjun, ürə pəlüfdi
Əsərsəböh boyət ti.

40. Tı qəşəngi, tə qəndi,
Əqındhoniş, tı qındi.
Şiləvo antı boşı
Bürjun be man tı qındi.

41. Man gülum, bənövşeyum,
Ənorum, gülövşeyum.
Kilona bəköynəyi
Tərtəmıs yexe şeyum.

42. Oşığum bəxandətı,
Bəsıxan, bəxandətı.
Mana vəki vese gül
Tı, dəstə zan, band betı.

43. Ye cavonum baxtman ni,
Xuneman ni, taxtman ni.
Güftirum beman dənış
Beman güfti, vaxtman ni.

44. Man bədılman dər hişdom,
Voki, dara, bər, hişdom.
Aztı dəs nasan kəşum
Man bərahtı sər hişdom.

45. Nasan diyə gül korum,
San güyum ki, bikorum.
Be həmmeyi xonum man
Be dılbirə nükərum.

46. Umorənum əbiyor,
Beman tı nun, çoy biyor.
Dirum tıra dərdtıra
Dərdman dərmə əbiyor.

47. Tı xüneyi bətovuz,
Ləm, ö vəyi əhovuz.
Ənorhontı pöydöyi
Şeti hısti qənovüz.

48. Bafanınd çinin məsəl:
"Xo şırını əsəl."
Xoyış, əsəliş şiti
Tı şırını, tı gözəl!

49. Təmmis bərde xun mana,
Tısız beçı cun mana?
Əzüröyilman hə tıyi
Bastorəni cunmana.

50. Nabıstanum çıman mund,
Ye man bərdum, dı man mund.
Duto kile əmirə
Biyekiye çımman mund.

51. Çı güftiri ədin gü,
Tı dəs vəyi omin gü.
Naumori bəvasol
Hiç naboşım, homin gü.

52. Barutı xoli tıra,
Bəsərtı şoli tıra.
Betı ki çı güftire
Günetı oli tıra?

53. Umorəni torik tı,
Şəngümi tı, torik tı.
Be man namund isbi ruz
Sipsiyəh soxt torikti.

54. Ataş şund bəsimovər,
Çilənum məvəy xəbər.
Man əzüdən girəşdom
Xokistərum, xokistər.

55. Tı nəbiri töy veman,
Hədori hiç höy beman.
Man mirum betı qurbun
Tı mirisə, vay beman.

56. Torzənum bəsim bəndum,
Bəsıxan, bəhim bəndum.
Pərdəhonman bıtını
Tı mөгü ki, nim bəndum.

57. Hi bustuntı boğ-bəhər,
Pöydöyi bətoğ bəhər.
İcoza ti vəçinum
Man ənora nügbəhər.

58. Bəsər çismə pəri hi,
Ürə dərdi-səri hi.
Sıxana bəkilon şun
Zanuna şüvəri hi.

59. Dərvişum, kəşgülman hi,
Əhər güli gülman hi.
Man umorom bədərті
Bəlkan, ye müşgülman hi.

60. Bəsəri şoli isbih,
Cöyi ol, xoli isbih.
Bəzək zərə bəxiştan
Ruzi xuş, soli isbih.

61. Xuta birom bətati,
Qe güftirom vetati.
Tı çı güyi bistənum
Hiç mägü ki, in tati.

62. Bədəsti poy nə inbı,
Nədüşı, çoy nə inbı.
Xişgə məhsul hiç zamon
Nəpüsü, zoy nə inbı.

63. Korhonman nə tərözi,
Nə sanq hi, nə tərözi.
Mərdə zü quca mini
Zanuna nətərözi.

64. Ceyronhon tihı muro,
Bəküh, bədüz hi, muro.
Bəbaxtikəm, bədihi
Buro, hə dihi muro.
65. Bəsər çışmə nəm inbı,
Məgü kilon kəm inbı.
Hər kəs tıra zü vini
Hiç naxorda dəm inbı.
66. Tı bara xuni məni,
Bərıxdan xuni, məni.
Şiltoqiyiş qe məti
Hiç qeyiş xumi məni.
67. Çışmə ni, cöyi munde,
Naxordom, öyi munde.
Man şırına saqqızum
Çan qədər cöyi, munde.
68. Gılxışon bidəstiyi,
Səs bülbül bisəstiyi.
Mənihon bafani ki,
Boyəti, şikəsteyi.
69. Boğbon, beman bor biyor,
Vesər bor buhor biyor.
Ənəkoşda tı dorhon
Nəvəcirə nor biyor.
70. Bəsəyyod amon məti,
Bədəsi kamon məti.
Mizəni əsineti
Tı, qe bö imkon məti.

71. Bəçimonman qəm inbı
Ərs mırıjı, nəm inbı.
Biyo biniş man güyüm,
Vin dərdə çiləm inbı?
72. Bərd mana rukarahon,
Nəgırfıt bikorahon.
Bor gırıfdom dərd-qəmə
Ni diyə ben çorahon.
73. Buhorsıza boğum man,
Əsər-bəbın doğum man.
Qeyiş ki man nəmırdom
Bəçı gərək soğum man?
74. Boğhona kori varast,
Dorhona nori varast.
Çı boşı üşun güyınd
Əzin dərd bori varast.
75. Əranghon qe xubi ol,
Vərf ö bı, umo vasol.
Un qədər lova soxdum
Man azuhun birum lol.
76. Üşun beman kur güyınd,
Bil çəp ə çım, hur güyınd.
Ti dəstıra bədəsmən
Sineyi hi pur güyınd.
77. Man satora çor xundom,
Raftom be man kor xundom.
Qe sıxana əşəri
Bəzuhunmun çarxundom.

78. Oşıq bəbənd uftore,
Zuhun bəqənd uftore,
Bəqəd kilon qe gəşde
Yazıq bəfənd uftore.

79. Bil güyünd xoli kəmi,
Baruyi oli kəmi.
Güzət minum man çan sol
Nəgüyünd soli kəmi.

80. Voriş vorıst, homin bı,
Astarahon həmin bı.
Bəman sıxan qe şundınd
Nadunustum kömin bı.

81. Ösüvərə əpari,
Ö uftore tı tari.
Caməət yeki boşı
İşnə minınd, tıpari.

82. Ginohkor zuhun bire,
Güftire, duhun bire.
Düşmənti günəhontı,
Yekiyiş dandun bire.

83. Bafani, bəhs uftore,
Bəkühhon səs uftore.
Xır rafde, moh dərməre
Pöydö ni, nəhs uftore.

84. İn kühhon ye nağılı,
Dərəhon qe nığılı.
Çiroğmuni umuna
Babahona ağılı.

85.Nabıstanum çıman mund,
Ye man bərdum, dı man mund.
Duto kile əmirə
Biyekiyi çımman mund.

86.Bafani ki, beş vərmo,
Beçi firmo, beş vərmo?
Lova soxdum xoş vərəm
Xişg gırıfdum, xoş vərmo.

87.Korhonman nə tərəzi,
Nə sanq hi, nə tərəzi.
Mərdə zü quca minı
Zanuna nətərəzi.

88.Nərə zənind, hi səsmun,
Beçi mırde həvəsmun?
Məhilind ki, bustunind
Qərəboğa ədəsmun.

89.Taxde dor turoşirə,
Haphamor, turoşirə.
Beman çiləm tüş umo
İn gij, naturoşirə?

90.Ziri öyi, ruyi xun,
Çaşmış maboş tı düz xun.
Tı ye dılı xırd sozi
Ü, sadtoyi, ürə dun.

91.Diəlırə şireyi,
Xubi be nəbireyi.
Hər çı hısti, halam hi
Kor fitin əbireyi.

92. Bəküçəhon xun rıxde,
Parisde cun, xun rıxde.
Düşmən yamon zolımı
Zərə, kişde, vırıxde.
93. Yanvar, vərftı ol bire,
İsbih, siyə şol bire.
Nəmidərə əbiyor
Tı diyə çan sol bire.
94. Mühon nozik qe xubi,
Ədür, nəzik qe xubi.
Əminnətli oş, kabob
Ti nun-nimik, qe xubi.
95. Man oşığum, qir birom,
Nabafanum dir birom
Tıra eşqtı dəryohi
Man bon dəryoh vir birom.
96. Man yetimum, korman ni,
Buhorman ni, borman ni.
Qəm-kədərman dəryohi
Hiç xuvar-burorman ni.
97. Oşığum bəcamoltı,
Bəağıl, bəkamoltı.
Nabafani tı sıxan
Bəlkan, hısti hə lol tı.
98. Çişmə ni, cöyi munde,
Naxordom, öyi munde.
Man şırına saqqızum
Çan qədər cöyi, munde.

99. Rah dorom bə gəmiyi,
Ö dorom bə zəmiyi.
Hiç bəndeyi namunı
Bəimidi əmiyi.

100. Vərf vorıst bəmühonman,
Xun pöyist bəpöhonman.
Nomərd zəhər qarış soxd
Man xorda bə öhonman.

101. Bafanum vasol biyo,
Parısdək hər sol biyo.
Xəroba ruz qe direm
Ruzhonmun bil ol biyo.

102. Tüfəngtıra tı xub şun,
Hər kortıra tı xub dun.
Qisosa bəqiyomət
Məhil, bustun tıyış xun.

103. Qərənfilum, olum man,
Bəqəd kilon xolum man.
Bəsər məzor şəhidhon
Zuhunsızum, lolum man.

104. Çiləm tob tum ben doǵhon?
Siyəh bire beydoǵhon.
Munde borsız, buhorsız
Xişg bəbiran in boǵhon.

105. Bə-Bökü quşun umo,
Dəkərd qurğuşun umo.
Cavonhonmun ədəs raft
Nomərdhon beşun umo.

106. Gül burum, biçmə zənum,
Bə yəylıq tikmə zənum.
Yexe şeti voz munde
Vəy biyor digmə zənum.

107. Əzizman nəgireyi,
Nə güyi, nə gireyi.
Dərdhonmana man güyum
İn kühhon migireyi.

108. Ay düst, dəniş bəruzman,
Vin çiləmum hər ruz man.
Dunum diran fələkə
San vəngənum bəruzman.

109. Düst nəinbı yod beti,
Yod nəinbı şod beti.
Düşmən əsəl-kərə ti
Hiç nəmiti dod beti.

110. Bə-Lövüj gözəl qe bı,
Bərahhon xəzəl qe bı.
İzımiş qındi qeyi
Gözəlhon əvvəl qe bı.

111. Bafanbirum, mohum man,
Vəzir çiyi, şöhum man.
İzım şori, xanda na
Əsər-bəbın ohum man.

112. Ye mohiş umo girəşt,
Ye şöhiş umo girəşt.
Kəşirum, əsineman
Ye ohiş umo girəşt.

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR

SAN NÖŞUM VEZUNMUN

ÖHON XİŞG BƏBİRAN _____	5
NƏBİRUM _____	6
PƏNİR _____	7
AY MƏMƏ _____	7
NÖŞ BURO _____	8
BƏRİXTAN _____	9
NASAN DİYƏ ŞEİR NÖŞUM BEKİLON _____	10
BƏLKAN, SƏBÖH NƏBİRUM... _____	10
GÜŞ DORİND, QƏDİR BAXUNDAN _____	11
ÇI XUB Kİ... _____	12
TİRA AZMAN XƏBƏR VƏYİFT _____	13
TƏSƏLLİ _____	13
MİLƏRZUM MAN _____	14
NASANDƏROM ƏBİYORTI _____	15
ƏKİLƏ, İNQULE YAVOŞ BIRA TI _____	15
UNARA LÖVÜJİ _____	17
GƏNDİM KORİM _____	17
BƏSİNE KÜH ŞEİR _____	18
SİLOHİ HISTİ _____	19
BOYƏTİHON _____	19
ÇI SOZUM? _____	20
ÇI DUNUM? _____	21
ÇİNİN BAFANIND _____	21
NAMUNDE _____	22
ÜMÜŞÖ İN ÇİLƏM XO BI MAN DİRUM... _____	22
ZUMUSTUN _____	23
QARGİŞ MƏZAN _____	24
ÇİNİN BAFANIND _____	25
ÇİM DİL _____	26
Tİ Kİ ALMANİ _____	26
KÜMƏKMAN BOŞI _____	27
Ü ÇİLƏM UMORE, ÇUNUNİŞ SAN BURO _____	28
SATO GÜL _____	28

SIXAN VOKİ _____	29
NAMUNDE _____	30
KƏNƏƏ _____	31
İZİM RUŞUND BUDORƏNİND _____	31
MİNNƏTDORUM _____	32
... _____	33
Kİ SANNÖŞİ? _____	33
SƏBÖH-SƏBÖH _____	33
GÜ BİYO _____	34
BUXOSTƏNUM... _____	35
NİSTUM _____	36
BƏSƏR ÇİSMƏ _____	36
ZÜLFİYYƏ _____	37
PƏNCOH SOLİŞ SAN BƏRUM _____	38
PÖYİSTE, PÖYDÖ Nİ... _____	39
SIXAN VOKİ _____	39
TƏCNİS _____	40
VƏSSİ DİYƏ _____	41
DİLMANA SƏSİ _____	41
VİN Kİ... _____	42
GÜFTİRİND Kİ... _____	44
MAN ÇI BUXOSTƏNUM _____	45
BİYOR BE MAN _____	46
... _____	46
GÜLHON Hİ Kİ... _____	47
... _____	47
... _____	48
TI DOR MANA _____	48
... _____	49
... _____	49
XUTA MABOŞ QE BEMAN _____	49
DƏSTİRA BEMAN Tİ... _____	50
ÇUNUN BİZƏRƏNİND, BAXUNDƏNİND Kİ... _____	51
VAXSİND BƏSƏRPÖ _____	53
ŞƏHİDHONA BE SOLİ _____	54
VƏTƏN QİYƏ BİZƏRAN _____	55
NƏBİSTƏNUM _____	56

ƏZİN DİNYOH _____	57
GİRƏŞTƏ SOLHON _____	58
... _____	58
HƏR KƏSƏ DİNYOHİ VEXİŞTƏNİYİ _____	59
NOROHƏTUM _____	59
DİYNQHA PÖYİSTOM DÜZ BƏMİNGƏHİ _____	60
ƏNKİYİ _____	61
DİNYOH, TI QE YAMONİ _____	61
XUDO MUDUNI _____	62
YARA VİNİM Kİ... _____	62
NƏ İNBİST _____	63
İN DİNYOHA KORİ DUROZİ, DUROZ _____	64
... _____	66
... _____	66
AY KÜHHON! _____	67
AY KÜHHON! _____	67
KÜH BABO _____	68

*ZUHUNMUNA ƏQÖDÖ-QONUNI
YE DƏSTƏ ŞEİR*

1.HƏR ÇIRA NUMİ Hİ _____	70
2.DƏRƏCEYİ Hİ _____	70
3.HƏR ÇIRA QƏDƏRİ Hİ _____	71
4.ƏVƏZ BUSOXTAN _____	71
5.HƏR ÇİYİ BƏHƏRƏKƏTİ _____	72
6.HƏR ÇIRA CÖYİ Hİ _____	73
7.HİÇ ÇİYİ _____	73
8.NUMHONA DÜSTİ _____	74
9.ZIHRIN BOŞIND _____	75
10.HƏ YE SIXANİ _____	75

POEMA

ZUHUNMUNİŞ Hİ, DUHUNMUNİŞ Hİ _____	78
BOYƏTİHON _____	92

Ağami Bağırılı
(Bağırov Ağami Ağa oğlu)

Zuhunmuniş hi...
Duhunmuniş hi...
(şeirlər, bayatılar, poema)

(tat dilində)

Çapa imzalanıb:.....
Formatı: 60 x 84

Çap vərəqi....

Sayı: 100